

INFORMACIJA APIE PATVIRTINTĄ RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 M. PLANĄ

Raseinių rajono savivaldybės taryba 2023 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. TS-261 patvirtino Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planą. Šiam planui buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV).

Informacija, kaip plane sprendžiami aplinkos apsaugos klausimai

Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas – tai strateginis dokumentas, kuriame numatytos 2021–2027 m. planavimo laikotarpio priemonės, užtikrinančios Nacionaliniame pažangos plane nustatytų strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių, Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane bei Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų užduočių įgyvendinimą. Pagrindinis Raseinių rajono savivaldybės organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims.

Informacija, kaip buvo atsižvelgta į SPAV ataskaitoje pateiktą informaciją

SPAV ataskaitoje pateikta informacija pagrindė Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte siūlomas priemones pasekmių aplinkai ir visuomenės sveikatai atžvilgiu. SPAV ataskaitoje įvertinta, kad įgyvendinus Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytas priemones ir užduotis, komunalinių atliekų tvarkymo pokyčiai lyginant su esama būkle, turės teigiamą poveikį aplinkos orui ir klimato kaitai, visuomenės sveikatai, dirvožemio kokybei bei neatsinaujinantiems ir atsinaujinantiems gamtos ištekliams. Plano įgyvendinimas neturės reikšmingo neigiamo poveikio paviršiniam ir požeminiam vandenims, biologinei įvairovei, saugomoms teritorijoms ir kultūros paveldui. Planuojamas atliekų tvarkymo sistemos tobulinimas siejamas su aukštesnių higienos reikalavimų užtikrinimu, mažesne aplinkos tarša ir mažesniu neigiamu poveikiu visuomenės sveikatai ir gerovei.

Motyvai, lėmę alternatyvos pasirinkimą

SPAV ataskaitoje buvo nagrinėjamos dvi alternatyvos: „nulinė“ (esama situacija) ir I (siūloma) alternatyva.

Kadangi „nulinė“ (esamos situacijos) alternatyva nėra priimtina aplinkosauginiu ir politiniu požiūriu, nes neužtikrina valstybinių atliekų tvarkymo užduočių (komunalinių atliekų perdirbimo ar kitokio panaudojimo ir rūšiuojamojo surinkimo plėtos) įgyvendinimo, ši alternatyva buvo atmesta.

I (siūlomos) alternatyvos atveju, komunalinių atliekų susidarymo ir tvarkymo prognozių iki 2027 m. vertinimo rezultatai rodo, kad numatyta atliekų prevencijos, maisto švaistymo ir šiukšlinimo mažinimo, pakartotinio naudojimo, biologinių atliekų namudinio kompostavimo, atskiro rūšiuojamojo surinkimo (konteineriais, plečiant DGASA tinklą), atskirai surinkto maisto atliekų apdorojimo, didelio gabarito ir statybinių atliekų apdorojimo priemonės bus pakankamos Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane bei Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų užduočių įgyvendinimui. Nagrinėjant šią alternatyvą, galime daryti išvadą, kad analizuojami komunalinių atliekų tvarkymo sprendiniai yra priimtini, nes jie ženkliai pagerins aplinkos būklę, lyginant su esama situacija. Numatytos priemonės užtikrins, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys apie 4 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio. Labiausiai keisis perdirbamų ir kitais būdais tvarkomų atliekų kiekių santykis. 2027 m. pavykus pasiekti 80 proc. rūšiuojamojo surinkimo užduotį, perdirbimui ir pakartotiniam naudojimui turėtų būti paruošiama 59 proc. komunalinių atliekų, o panaudojama (energijos gamybai, sąvartyno reikmėms, užpildams ir kt. tikslais) – 37 proc.

Raseinių rajono savivaldybės taryba 2023 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. TS-261 patvirtintas Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atitinka SPAV ataskaitoje nagrinėtą siūlomą plano įgyvendinimo alternatyvą.

Numatytos plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai monitoringo priemonės

Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano įgyvendinimo priemonės;
- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų Valstybinio atliekų tvarkymo 2021–2027 metų plano komunalinių atliekų tvarkymo užduotys:
 - kaip vykdomos valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys;
 - kaip vykdomos rūšiuojamojo surinkimo kiekybinės užduotys savivaldybėms/regionui.

Atskirų atliekų tvarkymo įrenginių poveikis aplinkai bus stebimas vykdant ūkio subjektų monitoringą teisės aktu nustatyta tvarka.

Informacija, kaip buvo atsižvelgta į SPAV subjektų išvadas, visuomenės pasiūlymus

SPAV apimties nustatymo dokumentas buvo parengtas ir išsiųstas derinimui vertinimo subjektams. Gavus visų vertinimo subjektų išvadas, VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – Kauno RATC) ir SPAV konsultantas UAB „Ekokonsultacijos“ parengė Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų išvadų dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano SPAV apimties nustatymo dokumento įvertinimo pažymą, kuri vertinimo subjektams buvo pateikta kaip Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano SPAV ataskaitos 2 priedas. Į visus pateiktus pasiūlymus buvo atsižvelgta, rengiant Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą.

Vadovaujantis *Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašo reikalavimais* informacija apie supažindinimą su SPAV ataskaita buvo paskelbta:

- 2023 m. liepos 19 d. Kauno RATC internetiniame puslapyje;
- 2023 m. liepos 19 d. Raseinių rajono savivaldybės administracijos internetiniame puslapyje;
- 2023 m. liepos 19 d. Raseinių rajono savivaldybės administracijos seniūnijų skelbimų lentoje.

Visuomenei buvo suteikta galimybė susipažinti su SPAV ataskaita ir Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektu plano organizatorių – Raseinių rajono savivaldybės administracijos patalpose, adresu Vytauto Didžiojo g. 1, Raseiniai bei savivaldybės interneto svetainės skelbimų skiltyje <https://www.raseiniai.lt/skelbimai/> bei Kauno RATC interneto svetainės naujienų skiltyje <https://www.kaunoradc.lt/naujienos/>. Iš visuomenės pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta.

Viešas susirinkimas, kurio metu viešai supažindinama su SPAV ataskaita ir Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektu, įvyko 2023 m. rugpjūčio 18 d. 10:00 val. hibridiniu būdu, t.y. visuomenės atstovai galėjo viešame susirinkime dalyvauti, prisijungę internetinės vaizdo transliacijos būdu arba atvykus į Raseinių rajono savivaldybės administracijos Mažąją posėdžių salę, adresu: V. Kudirkos g. 5, Raseiniai, 3 aukštas. Į viešą susirinkimą per internetinę vaizdo transliacijos platformą prisijungė UAB „Ekokonsultacijos“, Raseinių rajono savivaldybės bei Kauno RATC atstovai. Per valandą nuo nustatytos viešo susirinkimo pradžios, t.y. iki 11:00 val., nei vienas visuomenės atstovas nuotoliniu būdu neprisijungė ir neatvyko į Raseinių rajono savivaldybės administracijos patalpas.

SPAV ataskaita buvo pateikta derinimui vertinimo subjektams. Vertinimo subjektai SPAV ataskaitą suderino be pastabų. Vertinimo subjektų išvados pateiktos Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų išvadų dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos įvertinimo pažymoje. Iš visuomenės pastabų ir pasiūlymų gauta nebuvo.

Supažinti su patvirtintu Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planu galima Raseinių rajono savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) interneto svetainėje <https://www.raseiniai.lt/atlieku-tvarkymas/>. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų išvadų dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos įvertinimo pažyma paskelbta Savivaldybės administracijos interneto svetainėje <https://www.raseiniai.lt/skelbimai/>. Taip pat su šiais dokumentais galima susipažinti VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro interneto svetainėje <https://www.kaunoradc.lt/teisine-informacija/>.

RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 M. PLANO PATVIRTINIMO

2023 m. rugsėjo 28 d. Nr. TS-261

Raseiniai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 dalimi, 15 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 straipsnio 3 dalimi ir Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 „Dėl Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano patvirtinimo“, Raseinių rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a:**

1. Patvirtinti Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planą (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 27 d. sprendimą Nr. TS-179 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano patvirtinimo“ su visais priedais.

Šis sprendimas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo paskelbimo ar įteikimo suinteresuotai šaliai dienos gali būti skundžiamas Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmams (Dvaro g. 80, LT-76298 Šiauliai).

Savivaldybės meras

Arvydas Nekrošius

PATVIRTINTA

Raseinių rajono savivaldybės tarybos
2023 m. rugsėjo 28 d.
sprendimu Nr. TS-261

**RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021-2027 M.
PLANAS**

Turinys

Sąvokos	5
Įvadas	6
1. ESAMOS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO BŪKLĖS ANALIZĖ	7
1.1 Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos organizavimas	7
1.2 Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	10
1.2.1 Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas	10
1.2.2 Įgyvendinti, įgyvendinami ir planuojami įgyvendinti investiciniai projektai	13
1.3 Atliekų prevencijos priemonių organizavimas	14
1.4 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas	15
1.5 Komunalinių atliekų srautai ir jų tvarkymas	17
1.5.1 Komunalinių atliekų susidarymas	17
1.5.2 Mišrių komunalinių atliekų tvarkymas	18
1.5.3 Pirminio rūšiavimo būdu surinktų atliekų tvarkymas	23
1.6 Nustatytų užduočių įgyvendinimas	26
1.7 Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas	30
1.8 Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	33
2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 m.	34
2.1 Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys iki 2027 m.	34
2.2 Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai	36
2.3 Komunalinių atliekų srautų susidarymo ateityje vertinimas	37
2.4 Komunalinių atliekų srautų tvarkymo ateityje vertinimas	40
2.4.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas	45
2.4.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas	45
2.4.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas	48
2.4.4 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas	50
2.4.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas	51
2.4.6 Šiukšlinimo mažinimo priemonės	52
2.5 Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas	52
3. RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONĖS	53
3.1 Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas 2021-2027 m.	54
3.2 Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai	68

Lentelės ir paveikslai

1 lentelė. Pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo sutartys	8
2 lentelė. Sutartys dėl papildančios atliekų surinkimo sistemos Raseinių r. sav.	8
3 lentelė. Gyventojams taikomi VR dydžiai, 2021-2022 m.	11
4 lentelė. Vidutinės namų ūkių ir gyventojų vietinės rinkliavos ar kitos įmokos išlaidos Kauno regione, 2021 m.	12
5 lentelė. Atliekų, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, surinkimo ir finansavimo sutartys	12
6 lentelė. Raseinių r. sav. taikomos visuomenės švietimo ir informavimo priemonės ir jų sklaidos kanalai	15
7 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos prieinamumas Raseinių r. sav.	15
8 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas, 2015-2021 m.	17
9 lentelė. Raseinių r. sav. susidariusių komunalinių atliekų sudėtis 2016-2021 m., tonos.....	17
10 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimo paslaugos Raseinių r. sav. apimtys	18
11 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų kiekis, 2015-2021 m.	19
12 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų apdorojimas MBA / MAR įrenginiuose, tonos	21
13 lentelė. Atliekų panaudojimas po apdorojimo MBA / MAR įrenginiuose, tonos.....	22
14 lentelė. Komunalinių atliekų šalinimas, tonos	22
15 lentelė. Pakuočių atliekų surinkimo infrastruktūra Raseinių r. sav.	23
16 lentelė. Konteinerine sistema atskirai surenkamų pakuočių atliekų apimtys, 2015-2020 m., tonos	23
17 lentelė. Užsto sistema surinktas pakuočių atliekų kiekis, tonos.....	24
18 lentelė. DGASA surinktas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis, tonos	24
19 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimo infrastruktūra Raseinių r. sav.	24
20 lentelė. Surinktos žaliosios atliekos, tonos	24
21 lentelė. DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų kitų atliekų surinkimo sudėtis	25
22 lentelė. Sutvarkytas bešeimininkių atliekų kiekis, tonos	25
23 lentelė. Atliekų tvarkymo sektoriui 2014-2020 m. nustatyti uždaviniai	26
24 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų šalinimo užduoties įgyvendinimas Raseinių r. sav., tonos	26
25 lentelė. KA perdirbimo ir kt. panaudojimo užduoties įgyvendinimas Raseinių r. sav., tonos.....	27
26 lentelė. Pakuočių atliekų ir AŽ panaudojimo / perdirbimo užduoties įgyvendinimas Raseinių r. sav., tonos .	27
27 lentelė. Kitų VATP nustatytų užduočių įgyvendinimas	28
28 lentelė. Raseinių r. sav. atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas.....	30
29 lentelė. Raseinių r. sav. atliekų tvarkymo sistemos SSGG analizė	33
30 lentelė. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas Raseinių rajono savivaldybėje	34
31 lentelė. Prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas Raseinių rajone iki 2027 m.	37
32 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Raseinių rajone iki 2027 m. (su namudinio kompostavimo kiekiais), tonomis	39
33 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų srautai Raseinių rajone 2022-2027 m., tonomis	42
34 lentelė. Prognozuojami rūšiuojamuoju būdu surenkamų ir susidarymo vietoje sukompostuotų atliekų srautai Raseinių rajone 2022-2027 m., tonomis.....	42
35 lentelė. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Raseinių rajone iki 2027 m.	43
36 lentelė. Surenkamų komunalinių atliekų kiekiai vienam gyventojui Raseinių rajone iki 2027 m.	43
37 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų kompostavimo namų sąlygomis infrastruktūra Raseinių rajone	46
38 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų surinkimo infrastruktūra Raseinių rajone	46
39 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūra (ŽAKA) Raseinių rajone	46
40 lentelė. Raseinių rajono gyvenvietės, kuriose planuojamas MVA surinkimas bei planuojami surinkti MVA kiekiai.....	47

41 lentelė. Preliminarus virtuvinių kibirėlių, maišelių bei MVA konteinerių poreikis Raseinių rajono savivaldybėje	47
42 lentelė. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Raseinių rajone	49
43 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteineriai Raseinių rajone	51
44 lentelė. Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo 2021-2027 m. priemonės.	55
45 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas.....	68
1 paveikslas. Raseinių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema	9
2 paveikslas. Vidutinės namų ūkio KA tvarkymo išlaidos Lietuvos regionuose, 2020 m.	12
3 paveikslas. Esama Raseinių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistema	16
4 paveikslas. Pirminio rūšiavimo (kompostavimo) ir mišrių komunalinių atliekų apimtys, 2015-2021 m.	18
5 paveikslas. Apibendrinta mišrių komunalinių atliekų sudėtis, 2016-2021 m.	19
6 paveikslas. Mišrioje komunalinėse atliekose esančių biologiškai skaidžių atliekų sudėtis, 2016, 2021 m.	20
7 paveikslas. Mišrioje komunalinėse atliekose esančių pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų sudėtis ..	20
8 paveikslas. Mišrioje komunalinėse atliekose esančių inertinių ir kitų atliekų sudėtis, 2016, 2021 m.	21
9 paveikslas. Rūšiuojamuoju būdu per KATS surenkamų komunalinių atliekų srautai Raseinių rajone iki 2030 m. (įvertinant ir užstatinių pakuočių atliekų surinkimą)	40
10 paveikslas. Komunalinių atliekų tvarkymo srautai Raseinių rajone, 2027 m.....	44
11 paveikslas. MVA paruošimo perdirbimui depakeryje Zabieliškio MAR, anaerobinio apdorojimo ir aerobinio nusausinto raugo apdorojimo kartu su ŽA, maksimaliai panaudojant esamą infrastruktūrą, srautų diagrama ir principinė technologinė schema.....	48

Sąvokos

Santrumpa	Reikšmė
AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
APA	Atliekų priėmimo aikštelė
APVA	Aplinkos projektų valdymo agentūra
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DGA	Didelių gabaritų atliekos
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
EEĮ	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ES	Europos Sąjunga
KA	Komunalinės atliekos
KATS	Komunalinių atliekų tvarkymo sistema
LR	Lietuvos Respublika
LRATCA	Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija
MAR	Mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginiai
MBA	Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
MVA	Maisto ir virtuvės atliekos
NP	Naudotos padangos
PA	Pakuotės atliekos
PVM	Pridėtinės vertės mokestis
SPAV	Strateginio poveikio aplinkai vertinimas
SSGG analizė	Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė
TIPK leidimas	Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas
Kauno RATC	Kauno regiono atliekų tvarkymo centras
USAD	Užstatų sistemos administratorius
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas
VAPTP	Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas
VERT	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba
VR	Vietinė rinkliava / įmoka
ŽA	Žaliosios atliekos
ŽAKA	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė

Išvadas

Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims.

Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atnaušina 2015 m. gegužės 27 d. Raseinių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-179 patvirtintą *Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014–2020 metams*, numatant priemones, užtikrinančias Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 patvirtintame *2021-2030 metų nacionaliniame pažangos plane*, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 573 patvirtintame *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane* ir Kauno regiono plėtros tarybos 2023 m. liepos 4 d. sprendimu Nr. 6KS-29 patvirtintame *Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane* nustatytų tikslų bei uždavinių įgyvendinimą.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, savivaldybės lygmens atliekų prevencijos ir tvarkymo plano vykdymo laikotarpis sutampa su *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano* vykdymo laikotarpiu. *Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas* parengtas pagal *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* ir 2022 m. rugpjūčio 19 d. LR aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-274 *Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. D1-1004 „Dėl Reikalavimų regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams patvirtinimo“ pakeitimo* nuostatas.

Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planą sudaro šios pagrindinės dalys:

1. Esamos atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės apžvalga;
2. Atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
3. Atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Už *Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* rengimą ir įgyvendinimo koordinavimą yra atsakinga VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras. Planą įgyvendina Raseinių rajono savivaldybės administracija.

Sprendimus dėl *Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* įgyvendinimo įvertinimo ir plano pakeitimų priima Raseinių rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Raseinių rajono savivaldybės administracijos ir VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro siūlymus.

Šiam planui, vadovaujantis *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše* numatyta tvarka, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, įskaitant ir visuomenės informavimo procedūras. Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2015 m. kovo 9 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-208 patvirtintu *Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašu*.

1. ESAMOS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO BŪKLĖS ANALIZĖ

Esama atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė parengta 2015-2021 m. laikotarpiui vadovaujantis VŠĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro, Raseinių rajono savivaldybės administracijos, Aplinkos apsaugos agentūros, Lietuvos statistikos departamento bei kitų oficialių šaltinių aprobuotais duomenimis.

1.1 Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, apdorojimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims). Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, už savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, būtinos jos teritorijose susidarančioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, organizavimą atsakingos savivaldybių institucijos. Savivaldybės, didindamos atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, gali pavesti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkciją vienos ar kartu su kitomis savivaldybėmis įsteigtam juridiniam asmeniui – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui.

Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema yra Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo (sistemos, kuri apima Kauno m., Kauno r., Kėdainių r., Kaišiadorių r., Jonavos r. ir Raseinių r. savivaldybių teritorijas (toliau – Kauno regiono), dalis. 2005 m. kovo 2 d. Kauno regiono savivaldybės ir UAB „Kauno švara“ įsteigė VŠĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centrą bei steigimo sutartimi įsipareigojo kurti vieningais principais paremtą regioninę atliekų tvarkymo sistemą.

Pagrindinis Kauno RATC veiklos tikslas yra regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas ir administravimas Kauno regiono teritorijoje, komunalinių atliekų sąvartynų bei kitų atliekų tvarkymo objektų statybos, plėtimo ir modernizavimo, rekultivavimo, saugaus jų eksploatavimo užtikrinimas. Kauno RATC veiklos sritys apima:

- Kauno regioninio nepavojingų atliekų (Lapių sąvartynas) ir Zabieliškio regioninio nepavojingų atliekų (Zabieliškio sąvartynas) sąvartynų eksploatacija bei trijų perkrovimo stočių eksploatuojančių įstaigų veiklos priežiūra;
- trylikos atliekų priėmimo aikštelių (APA) ir trijų žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių (ŽAKA) Kauno regione eksploatavimą;
- Kauno komunalinių atliekų mechaninio-biologinio apdorojimo įrenginių (Kauno MBA) ir Zabieliškio komunalinių atliekų mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginių (Zabieliškio MAR) eksploatavimą;
- investicinių projektų įgyvendinimą;
- bendradarbiavimą su Kauno regiono savivaldybėmis atstovaujant ir sprendžiant aplinkosauginius klausimus;
- kitų Kauno RATC dalininkų funkcijų ir užduočių vykdymą.

Raseinių r. sav. administracija organizuoja Savivaldybės teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų surinkimą bei pervežimą į perkrovimo stotį ir nuo jų atskirtų didžiųjų atliekų, pavojingų buities atliekų surinkimą apvažiavimo būdu, vykdo visuomenės informavimą ir švietimą, nustatyta tvarka parenka komunalinių atliekų tvarkytojus. Savivaldybės administracija rengia, o taryba tvirtina atliekų tvarkymo taisykles ir atliekų tvarkymo planus, vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą dydžius, atliekų susidarymo normas, specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus. Savivaldybės administracija taip pat vykdo vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimo funkciją.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis siekdamas užtikrinti geros kokybės ir prieinamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems savivaldybės teritorijos gyventojams, organizuojamos komunalinių atliekų sraute susidarančių elektros ir elektroninės įrangos

ir pakuočių atliekų tvarkymą, savivaldybės (arba savivaldybių pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriai) privalo su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis sudaryti *Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* 10 str. nurodytas bendradarbiavimo sutartis ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutartis.

Raseinių r. sav. administracija yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo savivaldybės teritorijoje.

1 lentelė. Pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo sutartys

Organizacija	Sutartis
VšĮ „Gamtos ateitis“	2015 m. vasario 25 d. Nr. SR-114
VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“	2013 m. rugpjūčio 12 d. Nr. (7.5)SR-405
VšĮ „Žalioji taška“	2013 m. rugpjūčio 26 d. Nr. (7.5)SR-412

Šaltinis: Raseinių r. sav. administracija

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme taip pat nustatyta, kad Vyriausybės gamintojams ir importuotojams nustatytų elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduotims įgyvendinti gali būti diegiamos savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios atliekų surinkimo sistemos.

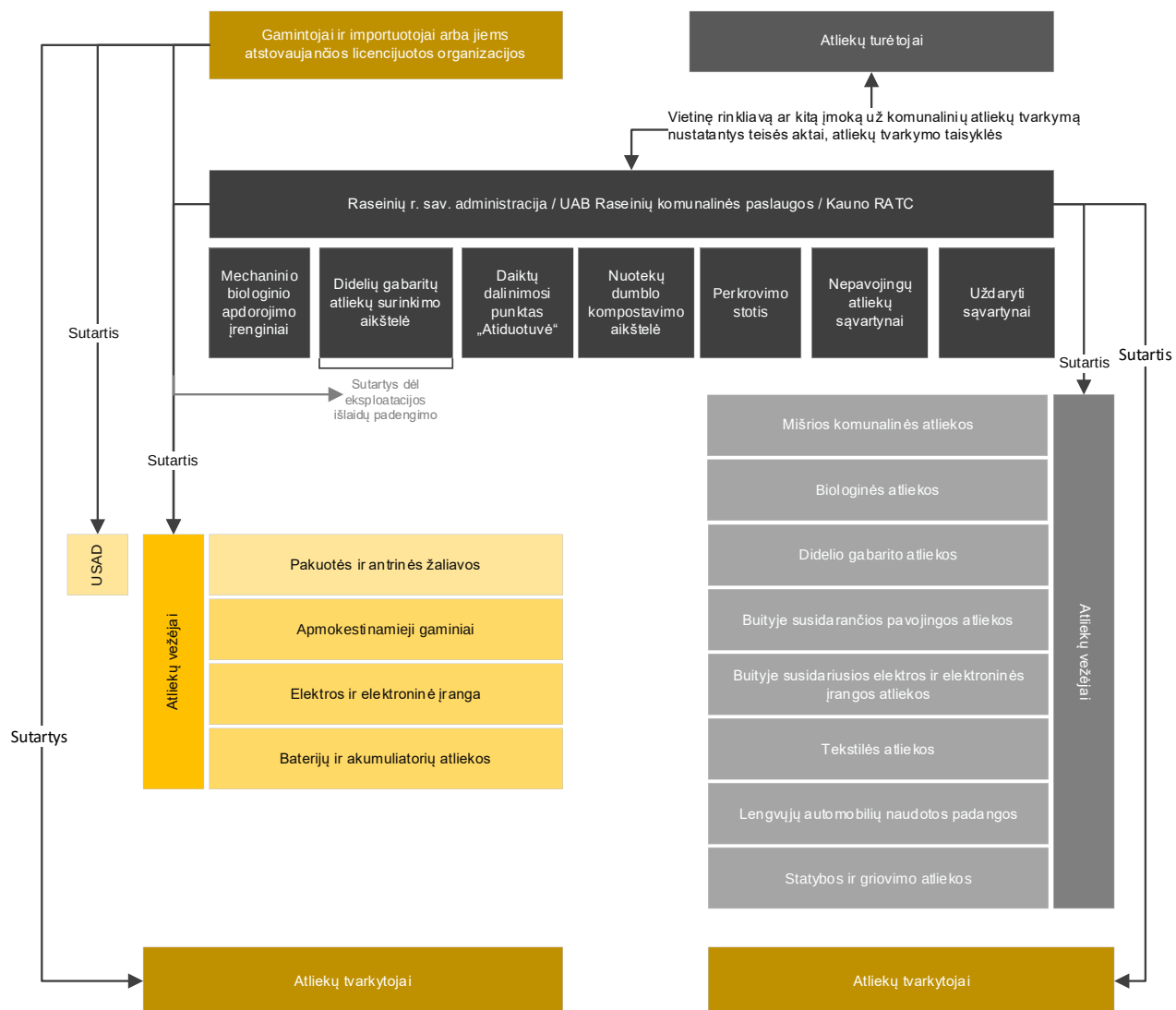
2 lentelė. Sutartys dėl papildančios atliekų surinkimo sistemos Raseinių r. sav.

Organizacija	Kita sutarties šalis	Sutarties data	Sutarties Nr.	Sutarties dalykas
Asociacija „EEPA“ trišalės sutartys	Raseinių r. sav. administracija	2013-06-03	(7.5)SR-325	Dėl papildančios elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo sistemos
Gamintojų ir importuotojų Asociacija	Raseinių r. sav. administracija	2010-02-03	(7.5)SR1-13	Sutartis dėl gaminių atliekų surinkimo bei visuomenės informavimo ir švietimo
VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	Raseinių r. sav. administracija	2013-10-30	(7.5)SR-492	Dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo bei visuomenės informavimo ir švietimo

Šaltinis: Raseinių r. sav. administracija

Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema pavaizduota 1 paveiksle.

1 paveikslas. Raseinių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema

Šaltinis: sudaryta autorių

Kauno regiono savivaldybių veiksmai organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemą – suderinami regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų pagrindu, kaip tai nustato *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas*. Raseinių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistemai organizuoti 2015 m. gegužės 27 d. Raseinių r. sav. taryba sprendimu Nr. TS-179 patvirtino *Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014-2020 metams*. Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis ir siekiant įgyvendinti *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane* nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, *Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2014-2020 metams* turi būti atnaujintas.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas Raseinių r. sav. detalai reglamentuojamas 2022 m. gruodžio 28 d. sprendimu Nr. TS-342 patvirtintose *Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėse*.

1.2 Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš šių šaltinių: vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, savivaldybės biudžeto, gamintojų ir importuotojų lėšų, ES bei valstybės paramos lėšų.

1.2.1 Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas

Atliekų tvarkymas finansuojamas vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme* nustatytu principu „teršėjas moka“. Šis principas reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas (gamintojo atsakomybės principas).

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodara nustatoma vadovaujantis šiais principais:

- *sąnaudų susigrąžinimo* – visos būtinosios sąnaudos, susidarančios dėl atliekų tvarkymo arba kitaip susijusios su šia veikla, privalo būti padengtos atliekų turėtojų. Rinkliavos dydis už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą iš atliekų turėtojų turi užtikrinti, kad komunalinių atliekų turėtojai padengtų būtinąsias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas, kurios patiriamos siekiant užtikrinti, kad komunalinių atliekų tvarkymo sistema atitiktų teisės aktuose nustatytus reikalavimus;
- *„teršėjas (arba atliekų turėtojas) moka“* – atliekų tvarkymo išlaidas, įskaitant išlaidas, patirtas reikiamai atliekų tvarkymo infrastruktūrai įrengti ir jai eksploatuoti, turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas perduodantis atliekų tvarkytojams atliekas privalo padengti su atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ir (ar) importuotojas;
- *nediskriminavimo* – nustatant rinkliavą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tos pačios kategorijos komunalinių atliekų turėtojams taikomos vienodos apmokestinimo sąlygos, turi būti taikomi vienodi rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatymo ir apskaičiavimo metodai, tvarka ir dydžiai;
- *proporcingumo* – atliekų turėtojams nustatyta rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą turi būti proporcingas pas atliekų turėtoją galinčiam susidaryti ar susidarančiam komunalinių atliekų kiekiui dėl atliekų turėtojų nekilnojamojo turto ir jo panaudojimo paskirties ir (ar) veiklos;
- *solidarumo* – palankesnes sąlygas dėl ekonominių, gyvenamosios vietos, atstumo iki atliekų tvarkymo įrenginių ar kitų priežasčių turintys komunalinių atliekų turėtojai prisideda prie komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo, kad būtų sudarytos prieinamos sąlygos naudotis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis komunalinių atliekų turėtojams, kurie tokių sąlygų

neturi ir kuriems rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tampa didesne našta.

Nustatyti principai įgyvendinami apskaičiuojant vietinę rinkliavą už KA tvarkymą vadovaujantis 2013 m. liepos 24 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 711 *Dėl vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo*. Taisyklės nustato bendruosius rinkliavos ar kitos įmokos dydžio nustatymo reikalavimus už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą. Šiomis taisyklėmis remiasi savivaldybės nustatydamos rinkliavos ar kitos įmokos dydį. Taisyklių esmė – nustatyti pastovias bei kintamas būtinas komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudas, kurias turi padengti kiekvienas nekilnojamo turto objektas (objektų sąrašą nustato Aplinkos ministerija).

Pastovioji rinkliavos dedamoji nustatoma tokia, kad padengtų pastoviasias, o kintamoji - kintamąsias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas. Pastovioji rinkliavos ar kt. įmokos dedamoji nustatoma pagal šias kintamąsias pasirinktinai: nekilnojamojo turto paskirtis ir plotas, nekilnojamojo turto paskirtis ir objektų skaičius, gyventojų / darbuotojų skaičius. Kintamoji rinkliavos dedamoji nustatoma pagal šias kintamąsias pasirinktinai: naudojamų mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičius ir tūris (dydis), naudojamų mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičius, tūris (dydis) ir ištuštinimo dažnumas, atiduodamų mišrių komunalinių atliekų svoris.

Vietinė rinkliava Raseinių r. sav. yra nustatoma ir administruojama vadovaujantis 2019 m. birželio 20 d. Raseinių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-184 patvirtintais *vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą Raseinių r. sav. nuostatais*.

Raseinių r. sav. taikomas dvinarės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymo modelis, kai gyventojai butuose daugiabučiuose ir individualiuose namuose pastoviąją rinkliavos dalimi apmokestinami priklausomai nuo registruoto gyventojų skaičiaus, o kintamąją butuose daugiabučiuose namuose – nuo gyventojų skaičiaus, o individualiuose namuose - nuo ištuštintų konteinerių ištuštinimų skaičiaus.

Juridiniai asmenys neturintys jiems priskirto konteinerio vietinės rinkliavos ar kitos įmokos kintamąją ir pastoviąją dalį moka priklausomai nuo jiems priskirto parametro (darbuotojų skaičiaus, bendrojo ploto, turto vienetų ir t.t.).

3 lentelė. Gyventojams taikomi VR dydžiai, 2021-2022 m.

Atliekų turėtojų grupė	Apmokestinamasis parametras		Vietinės rinkliavos dydis už apmokestinamąjį parametą	
	Pastovus parametras	Kintamas parametras	Pastovus VR dydis	Kintamas VR dydis
Daugiabučių gyvenamųjų namų butai	Deklaruotų gyv. skaičius		21.76	11.20
Individualūs gyvenamieji namai	Deklaruotų gyv. skaičius	0,12 m ³ kont. ištuštinimas	17.46	1.25
		0.14 m ³ kont. ištuštinimas	17.46	1.46
		0,24 m ³ kont. ištuštinimas	17.46	2.50
		0.26 m ³ kont. ištuštinimas	17.46	2.71
		1,1 m ³ kont. ištuštinimas	17.46	11.46

Šaltinis: viešai prieinami duomenys

2021 m. vidutinės namų ūkio komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo išlaidos Raseinių r. sav. yra didžiausios visame regione ir sudarė ~65,9 Eur/m., t. y. buvo vidutiniškai ~28 proc. didesnės nei Kauno regiono vidurkis.

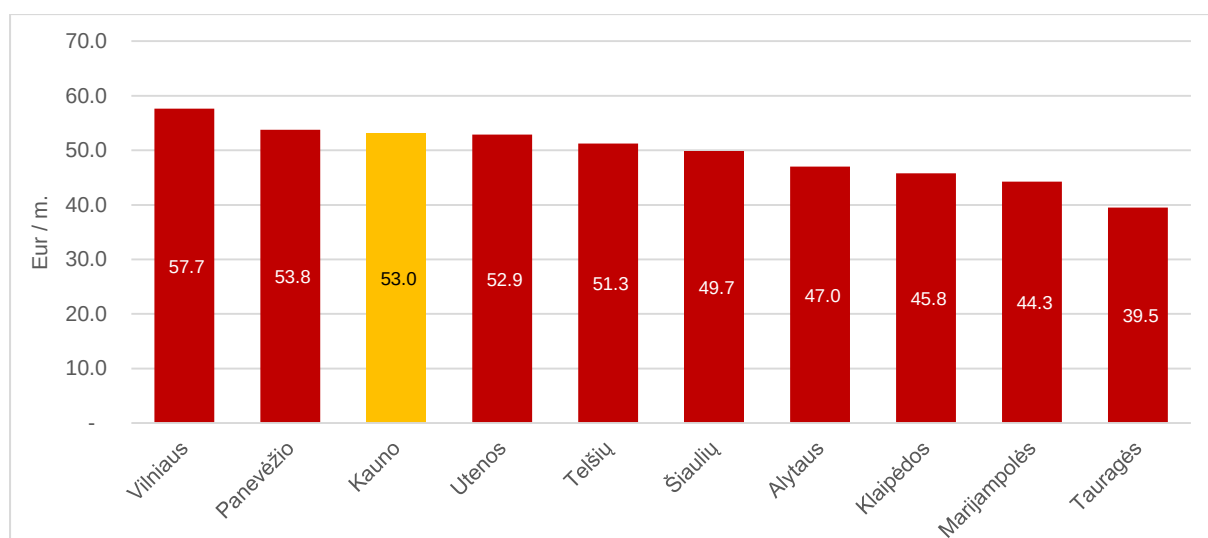
4 lentelė. Vidutinės namų ūkių ir gyventojų vietinės rinkliavos ar kitos įmokos išlaidos Kauno regione, 2021 m

Savivaldybė	Vidutinės VR išlaidos, Eur/namų ūkis/m.	Vidutinės VR išlaidos, Eur/gyv./m.
Kauno m.	48,84	23,88
Kauno r.	44,81	27,50
Kaišiadorių r.	43,44	17,64
Kėdainių r.	47,64	21,96
Raseinių r.	65,88	25,96
Jonavos r.	44,76	38,40

Šaltinis: AAA

Remiantis Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacijos pateikiamais 2020 m. duomenimis, Kauno regione vieno namų ūkio išlaidos komunalinių atliekų tvarkymui siekė 53 Eur/m., t. y. 2-9 proc. mažiau nei Panevėžio bei Vilniaus regionuose, tačiau iki 25 proc. daugiau nei likusiuose regionuose.

2 paveikslas. Vidutinės namų ūkio KA tvarkymo išlaidos Lietuvos regionuose, 2020 m.

Šaltinis: LRATCA

Principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų ne tik atliekų turėtojas, bet ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas. Lietuvoje gamintojo atsakomybės principas taikomas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, netinkamų eksploatuoti transporto priemonių, alyvos, ir kitų apmokestinamųjų gaminių (pvz., naudotų padangų) atliekų tvarkymui. Šių atliekų tvarkymo sąnaudos pagal gamintojo atsakomybės principą turi būti dengiamos šių gaminių gamintojų / importuotojų ir neįskaitomos į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą (naudotų padangų – dalinai).

Atsižvelgiant į tai, kad tam tikros atliekos, kurioms taikomos gamintojo atsakomybės principas, yra surenkamos regioninėje komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūroje, šios infrastruktūros eksploatavimo išlaidos yra dalinai finansuojamos gamintojų ir importuotojų organizacijų, pagal su Kauno RATC sudarytas dvišales sutartis.

5 lentelė. Atliekų, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, surinkimo ir finansavimo sutartys

Organizacija	Sutarties dalykas	Sutarties data	Sutarties Nr.
VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų asociacija“	Sutartis dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo	2015 m. sausio 5 d.	Nr. 14

Organizacija	Sutarties dalykas	Sutarties data	Sutarties Nr.
	aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo		
Viešoji įstaiga „Padangų importuotojų organizacija“	Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo	2019 m. gruodžio 30 d.	Nr. 19-131
Asociacija „EEPA“	Buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo	2017 m. birželio 7 d.	Nr. 17-52
Gamintojų ir importuotojų asociacija	Dėl gaminių atliekų surinkimo bei visuomenės informavimo ir švietimo	2018 m. sausio 8 d.	Nr. 18-07
Gamintojų ir importuotojų asociacija	Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo	2020 m. sausio 23 d.	Nr. 20-10K
VšĮ PATS LT	Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo	2021 m. gruodžio 27 d.	Nr. 21-199K
Autogamintojų ir importuotojų asociacija	Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo	2019 m. gruodžio 30 d.	Nr. 19-132

Šaltinis: Kauno RATC

1.2.2 Įgyvendinti, įgyvendinami ir planuojami įgyvendinti investiciniai projektai

Projektinė veikla yra neatsiejama Kauno regiono ir Raseinių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros dalis. Nuo regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo pradžios Kauno RATC bei regiono savivaldybės įgyvendino daugiau kaip dešimtį projektų, kuriais sukurta didžioji dalis esamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir sudarytos tinkamos atliekų surinkimo, apdorojimo ir šalinimo sąlygos.

Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas

Lapių regioninio sąvartyno statyba, kurios metu buvo atlikti šie darbai: įrengtas buitinių atliekų sąvartyno 2-asis kaupimo laukas apie 8,8 ha; rekultivuotas 1-asis kaupimo laukas; 3-iajame lauke užbaigti dalies sekcijos statybos darbai; perkelta aptarnaujančio transporto stoginė; sumontuotos naujos automobilinės svarstyklės bei pastatyta automobilių ratų plovykla ir kt.

Projektas įgyvendintas 2007-2009 m. laikotarpiu. Projekto vertė ~35,2 mln. Lt.

Zabališkio sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2003 m. Iki Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projekto įgyvendinimo pradžios Zabališkio sąvartyne atliekos buvo pilamos pirmoje kaupimo lauko sekcijoje (2,12 ha). Įgyvendinant investicinį projektą I etape, įrengta antra atliekų kaupimo sekcija, sudaryta iš dviejų dalių, kurių bendras užimamas plotas 2,57 ha.. Bendras visų kaupimo sekcijų pajėgumas sudaro apie 610 tūkst. m³, t.y. galima šalinti apie 495 tūkst. tonų atliekų. Sąvartyne taip pat įrengta atliekų kompostavimo aikštelė, kurios paskirtis atskirai surinkti sodo (žalia masė) atliekas. Bendras aikštelės pajėgumas – 1.000 t/metus. Pagamintas kompostas - naudojamas sąvartyno poreikiams arba miesto žaliųjų plotų priežiūrai.

Projektas įgyvendintas 2007-2009 m. laikotarpiu. Projekto vertė ~14,8 mln. Lt.

Uždarant senus sąvartynus buvo siekiama sumažinti gruntinio vandens ir dirvožemio (aplinkos) taršą, neigiamą poveikį žmonių sveikatai. Projekto veiklos apėmė: Kauno regiono senųjų sąvartynų uždarymą bei Kauno regiono užterštų teritorijų (šiukšlynų) sutvarkymą. Projekto metu regiono teritorijoje buvo uždaryti 58 vidutiniai ir maži sąvartynai.

Projektas įgyvendintas 2008-2009 m. laikotarpiu. Projekto vertė ~19,4 mln. Lt.

Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra

Projekto tikslas – užtikrinti, kad būtų perdirbama ir kitaip panaudojama ne mažiau kaip 50% visų Kauno regiono teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų, iki 2020 metų sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35% 2000 metų biologiškai skaidžių komunalinių atliekų kiekio.

Projekto veiklos apėmė: mechaninio-biologinio apdorojimo įrenginių statybą Kauno m. sav., kurių metinis galingumas ~ 220 tūkst. t/m. Įrenginiuose planuota tvarkyti Kauno m., Jonavos, Kaišiadorių, Raseinių ir Kauno rajono savivaldybėse susidarančias komunalines atliekas. Kėdainių ir dalį Raseinių rajone susidarančių mišrių komunalinių atliekų nuspręsta tvarkyti naujai įrengiamuose mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginiuose Zabieliškio sąvartyne, kurių galingumas ~ 20 tūkst. t/m. Planuota, kad iš surinktų komunalinių atliekų atskirtos antrinės žaliavos bus nukreiptos perdirbimui ar kitokiam pakartotiniam panaudojimui, o biologiškai skaidžios atliekos bus kompostuojamos.

Projektas įgyvendintas 2010-2015 m. laikotarpiu, o įrenginiai pradėti eksploatuoti 2016 m. Projekto vertė ~ 34,5 mln. Eur.

Kauno regiono didelių gabaritų atliekų surinkimo bei kompostavimo aikštelių įrengimas

Projekto tikslai – teikti Kauno apskrities gyventojams visuotinas, prieinamas ir kokybiškas viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas; sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio Kauno apskrities sąvartynuose, mažinimo pajėgumus.

Projekto įgyvendinimo metu pastatytos 5 didelių gabaritų ir pavojingų atliekų surinkimo aikštelės (Kuršių g. 9E, Kaunas; Palemono g. 12E, Kaunas; Chemijos g. 4E, Kaunas; Vandžiolgos g. 92B, Kaunas; Darbininkų g. 19, Jonava) ir 2 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės (Nemajūnų g. 15A, Kaunas; Juozapavos k., Vandžiolgos sen., Kauno r.). Naujai įrengtose didelių gabaritų atliekų priėmimo aikštelėse gyventojai gali palikti senus baldus, padangas, panaudotą alyvą, užterštas pakuotes, medieną, metalą, buitinę techniką ir kt. atliekas, kurios susidaro namuose, bet netinka išmetimui į buitinių atliekų kontenerius.

Projektas įgyvendintas 2010-2015 m. laikotarpiu. Projekto vertė ~11 mln. Lt.

Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra Raseinių rajono savivaldybėje

Projekto tikslas – sukurti atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą Raseinių rajono savivaldybėje. Projektas buvo inicijuojamas atsižvelgiant į esamą problematiką, t. y. ribotą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, dėl kurios nebuvo užtikrinamas efektyvus antrinių žaliavų rūšiavimo procesas, neefektyvus mišrių komunalinių atliekų aikštelių išplanavimas ir kontenerių talpos paskirstymo neatitikimas sukaupiamų atliekų srautams surinkti. Projekto metu buvo įrengtos kontenerių aikštelės ir įsigyti atliekų surinkimo kontaineriai kontainerinėms aikštelėms daugiabučių namų kvartaluose, prie sodų ir garažų bendrijų, prie kapinių, rekreacinėse zonose bei kitose viešose vietose. Taip pat buvo įrengta didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė (DGASA) Raseinių r. sav., Ariogalos sen., Gėluvos k. Už papildomo finansavimo ir sutaupyta projekto įgyvendinimo lėšas buvo įsigyta 5.000 vnt. biologinių atliekų kontenerių individualioms valdoms, 61 vnt. mišrių komunalinių atliekų kontaineris, taip pat dalis lėšų buvo skirta DGASA statybai.

Planuojama veiklų įgyvendinimo pabaiga – 2023 vasario 28 d. Projekto vertė ~ 1,6 mln. Eur.

1.3 Atliekų prevencijos priemonių organizavimas

Atliekų hierarchijoje pagrindinis prioritetas skiriamas atliekų prevencijai, kurios tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės

sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose. Raseinių r. sav. šis prioritetas įgyvendinamas taikant kompleksą organizacinių, administracinių, ekonominių bei kt. priemonių. Savivaldybėje ypatingai didelis dėmesys skiriamas visuomenės informavimui ir švietimui, kaip tai numatyta *Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 metų* bei *Raseinių rajono savivaldybės 2014-2020 m. komunalinių atliekų tvarkymo plane*.

6 lentelė. Raseinių r. sav. taikomos visuomenės švietimo ir informavimo priemonės ir jų sklaidos kanalai

Savivaldybė	Taikomos švietimo informavimo priemonės ir jų sklaidos kanalai
Raseinių r.	Nuolatinė komunikacija vietinėje spaudoje ir savivaldybės tinklalapyje apie atliekų rūšiavimą, prevenciją, žalą aplinkai
	Parengtos ir išdalintos spalvinimo knygelės ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams
	Išorinės socialinės reklamos ant atliekas surenkančių automobilių
	Rūšiavimo informacija ant visų komunalinių atliekų surinkimo konteinerių

Šaltinis: Raseinių r. sav. administracija

Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane taip pat numatyta, kad turi būti siekiama skatinti ne tik atliekų prevencijos, bet ir gaminių pakartotinio naudojimo ir paruošimo naudoti pakartotinai veiklas. Atsižvelgiant į tai Raseinių r. sav. didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje sukurta daiktų paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūra, t. y. įrengta daiktų dalijimosi stotelė „Atiduotuvė“, kurioje sudaryta galimybė žmonėms dalintis nereikalingais, bet dar tinkamais naudoti daiktais.

Raseinių r. sav. savivaldybėje taip pat taikoma dvinarės vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą sistema, kuri individualių namų gyventojus, juridinius asmenis skatina mažinti išmetamų atliekų kiekį ir tokiu būdu sumažinti už konteinerio ištuštinimą mokamos vietinės rinkliavos dydį.

1.4 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatyta, jog savivaldybės iki 2016 m. privalo užtikrinti, kad visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga. Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros pateikiama apibendrinta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas Lietuvos savivaldybėse už 2020 m., komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama 99,99% savivaldybės gyventojų ir visiems juridiniams asmenims.

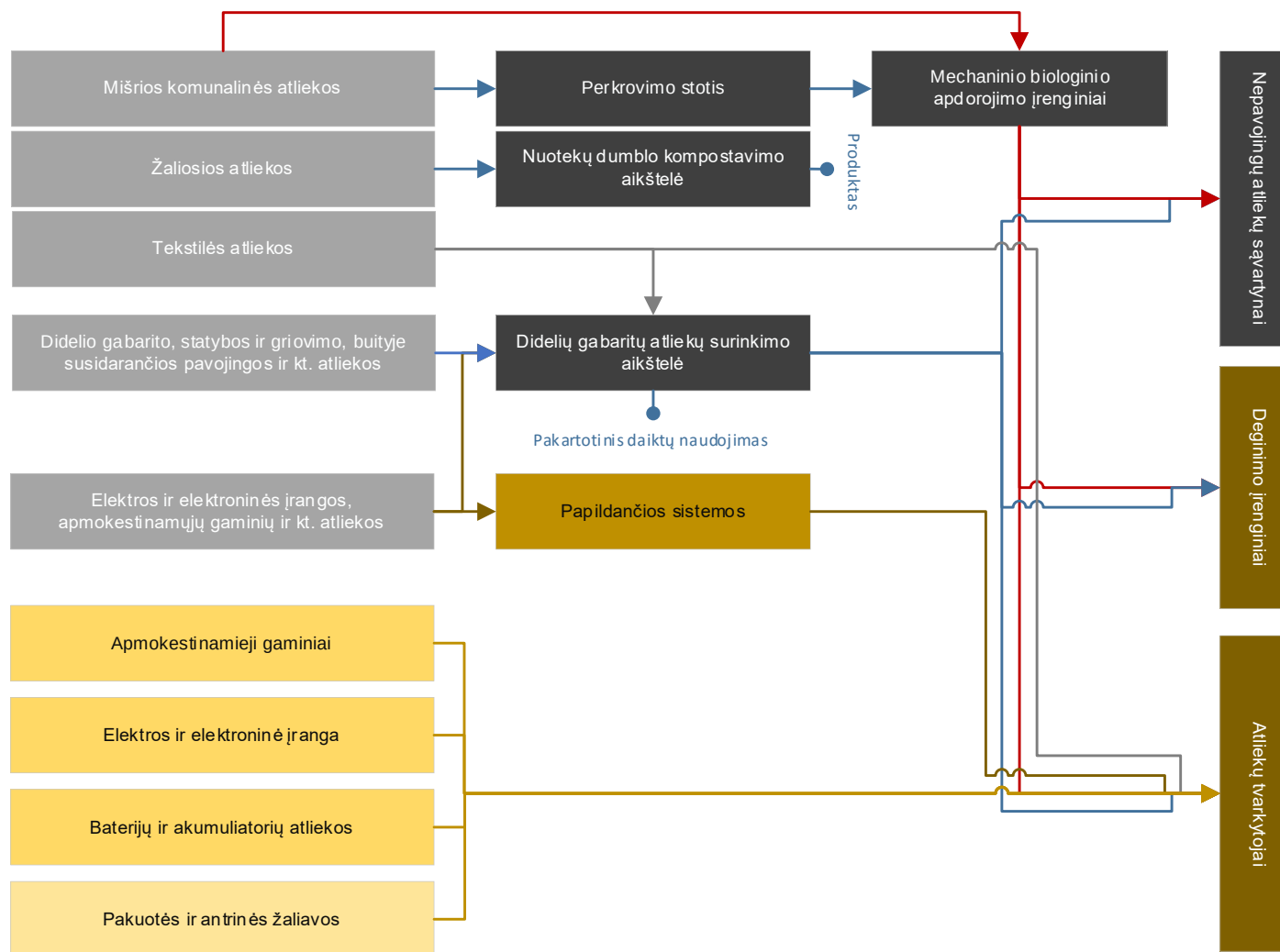
7 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos prieinamumas Raseinių r. sav.

Atliekų turėtojai	Atliekų turėtojų skaičius / dalis, kuriems teikiama paslauga	
	Vnt.	%
Gyventojų skaičius / dalis, kuriems teikiama paslauga	33.185	99,99
Juridinių asmenų skaičius / dalis, kuriems teikiama paslauga	526	100,00

Šaltinis: AAA

Komunalinių atliekų turėtojams teikiamos šių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos: mišrių komunalinių atliekų, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, žaliųjų, tekstilės atliekų, elektros ir elektroninės įrangos, buities pavojingų, didžiųjų atliekų, naudotų padangų bei statybos ir griovimo atliekų.

3 paveikslas. Esama Raseinių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistema

Šaltinis: sudaryta autorių

1.5 Komunalinių atliekų srautai ir jų tvarkymas

1.5.1 Komunalinių atliekų susidarymas

Vertinant komunalinių atliekų susidarymą nagrinėti 2015-2021 m. atliekų kiekių bei 2016-2021 m. komunalinių atliekų sudėties duomenys. Atitinkami laikotarpiai pasirinkti atsižvelgiant į Raseinių r. sav. atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano taikymo laikotarpį bei egzistuojančių duomenų struktūrą. Vertinimui naudojami komunalinių atliekų, kurios patenka į savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo bei jas papildančias sistemas, kiekių duomenys.

Analizuojamu laikotarpiu Raseinių r. sav. vidutiniškai per metus susidarė 12,2 tūkst. t. komunalinių atliekų. Daugiausiai jų susidarė 2016 m. (12,5 tūkst. t.), mažiausiai - 2015 m. (10,4 tūkst. t.). Vertinamu laikotarpiu komunalinių atliekų susidarymas kiekvienais metais augo vidutiniškai 3,2%.

8 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas, 2015-2021 m.

Teritorija	Vnt.	Susidaręs komunalinių atliekų kiekis						
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Raseinių r. sav.	gyv.	35.013	34.294	33.467	32.510	31.921	31.230	31.192
	t.	10.423	12.482	11.972	11.988	12.243	11.913	12.380
	kg/gyv.	298	364	358	369	384	381	397
Kauno regionas	gyv.	550.495	545.352	538.500	532.452	531.201	532.969	540.157
	t.	206.468	229.703	239.159	249.951	239.126	237.182	271.012
	kg/gyv.	375	421	444	469	450	445	502

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

Savivaldybės komunalinių atliekų sudėtyje 2021 m. didžiausią komunalinių atliekų dalį sudarė biologiškai skaidžios (46%) bei pakuotės, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų (30%) atliekos, o inertinių ir kitų atliekų kiekis sudarė 24% visų susidarantių komunalinių atliekų.

Kaip ir ankstesniais metais 2021 m. plastikas (70%) ir stiklas (22%) sudarė didžiąją (92%) pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų dalį, o biologiškai skaidžiose atliekose didžiausią dalį sudarė žaliosios (28%), kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos (25%) bei tekstilės (18%) atliekos, kurios kartu sudarė 71% visų biologiškai skaidžių atliekų.

9 lentelė. Raseinių r. sav. susidariusių komunalinių atliekų sudėtis 2016-2021 m., tonos

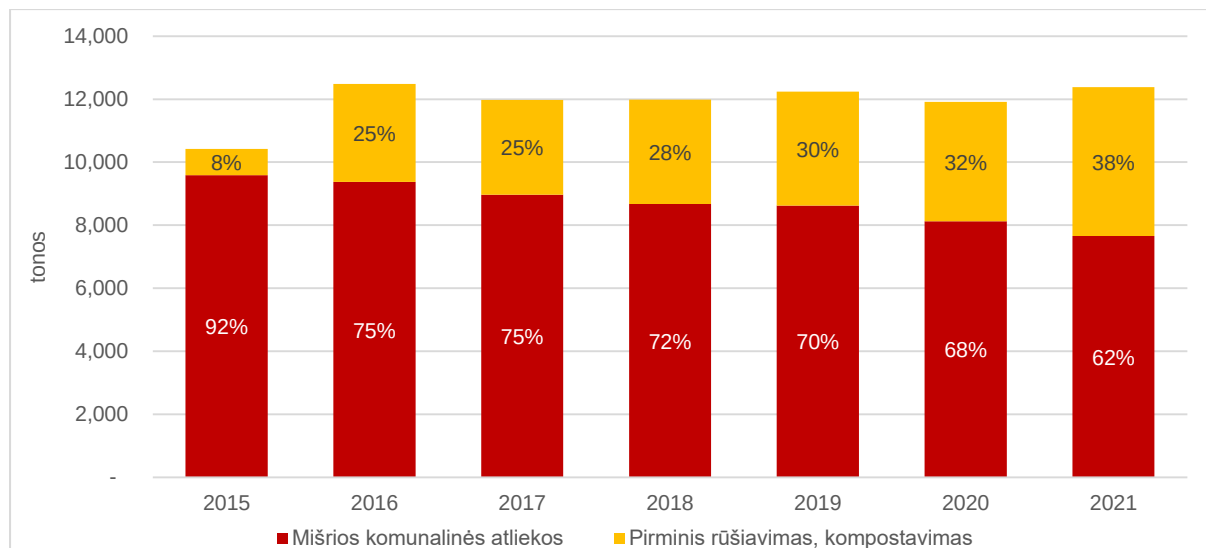
Atliekų kategorija	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Susidarančios KA	12.482	11.972	11.988	12.243	11.913	12.380
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	581	501	655	489	554	794
Žaliosios atliekos	2.361	2.079	2.350	2.251	2.182	1.585
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	17	30	50	72	75	279
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	543	508	405	500	541	636
Tekstilės atliekos	355	419	512	404	399	1.015
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	3.076	2.937	2.849	2.564	2.159	1.436
Biologiškai skaidžios atliekos	6.934	6.474	6.821	6.280	5.910	5.745
Plastikų įskaitant pakuotes, atliekos	1.618	2.186	1.407	2.045	2.382	2.560
PET pakuočių atliekos	86	37	57	50	54	51
Kombinuotų pakuočių atliekos	63	45	64	54	42	68
Metallų, įskaitant pakuotes, atliekos	172	141	172	167	179	188
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	506	825	708	539	681	803
Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos	2.444	3.235	2.407	2.855	3.339	3.671
Inertinės atliekos	1.063	813	970	1.327	823	872
Kitos atliekos	2.042	1.450	1.789	1.780	1.840	2.091
Inertinės ir kitos atliekos	3.104	2.263	2.759	3.107	2.664	2.963

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

2015-2021 m. pirminio rūšiavimo būdu surinktų ir sukompostuotų atliekų kiekis išaugo nuo 0,8 iki 4,7 tūkst. t. 2021 m. pirminio rūšiavimo būdu surinktos ir sukompostuotos atliekos sudarė 38% visų susidariusių komunalinių atliekų, kai 2015 m. tik 8%. Nuo 2016 m. daliai individualių namų savininkų

išdalinus kompostavimo priemones (4.000 vnt.) kiekvienais metais sukompostuojama apie 1,4 tūkst. t. žaliųjų atliekų. t. y. ~11% visų susidarančių komunalinių atliekų.

4 paveikslas. Pirminio rūšiavimo (kompostavimo) ir mišrių komunalinių atliekų apimtys, 2015–2021 m.

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

1.5.2 Mišrių komunalinių atliekų tvarkymas

Mišrių komunalinių atliekų tvarkymo paslauga Raseinių r. sav. apima konteinerio, atitinkančio atliekų turėtojo poreikį mišrių komunalinių atliekų kaupimui, pateikimą, kolektyvinio naudojimo konteinerių periodišką plovimą ir dezinfekavimą (individualius konteinerius ir juridinių asmenų konteinerius plauna atliekų turėtojai), surinktų mišrių komunalinių atliekų pristatymą į mechaninio biologinio apdorojimo, mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginius, šių atliekų apdorojimą bei vėlesnį panaudojimą deginimo įrenginiuose ir (ar) šalinimą sąvartyne.

Mišrių komunalinių atliekų surinkimas Raseinių r. sav. organizuojamas *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* bei kitų teisės aktų pagrindu parenkant atliekų vežėją, kuris teikia viešąsias komunalinių atliekų surinkimo paslaugas pagal *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo dėl minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų bei savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių* nuostatas. Savivaldybėje mišrias komunalines ir kitas atliekas surenkantys subjektai pateikiami lentelėje žemiau.

10 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimo paslaugos Raseinių r. sav. apimtis

Atliekų vežėjas	Surenkamos komunalinės atliekos						
	MKA	BSA	DGA	PA	EEI	NP	Tekstilė
Raseinių komunalinės paslaugos, UAB	+	+	+	+	-	-	-

Šaltinis: AAA

Savivaldybėje po pirminio rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos surenkamos prie daugiabučių gyvenamųjų namų esančiose kolektyvinėse mišrių komunalinių atliekų surinkimo antžeminėse, konteinerinėse aikštelėse. Mišrios komunalinės atliekos iš daugiabučių gyvenamųjų namų, įstaigų, įmonių ir organizacijų surinkti dažniausiai naudojami 0,12 m³, 0,14 m³, 0,24 m³, 1,1 m³ talpos konteineriai, kurie aptarnaujami savivaldybių lygmens atliekų tvarkymo taisyklėse ir/ar pasirašytose sutartyse nustatytu dažnumu. MKA iš individualių namų, esančių savivaldybės teritorijoje, surenkamos individualiais 0,12; 0,14; 0,24; 0,26; 1,1 m³ konteineriais.

Augant pirminio rūšiavimo apimtims 2015-2021 m. mišrių komunalinių atliekų kiekis Raseinių r. sav. sumažėjo nuo 9,6 iki 7,7 tūkst. t. Vienam gyventojui atitinkamu laikotarpiu tenkantis susidarančių mišrių komunalinių atliekų kiekis sumažėjo nuo 274 iki 246 kg/gyv.

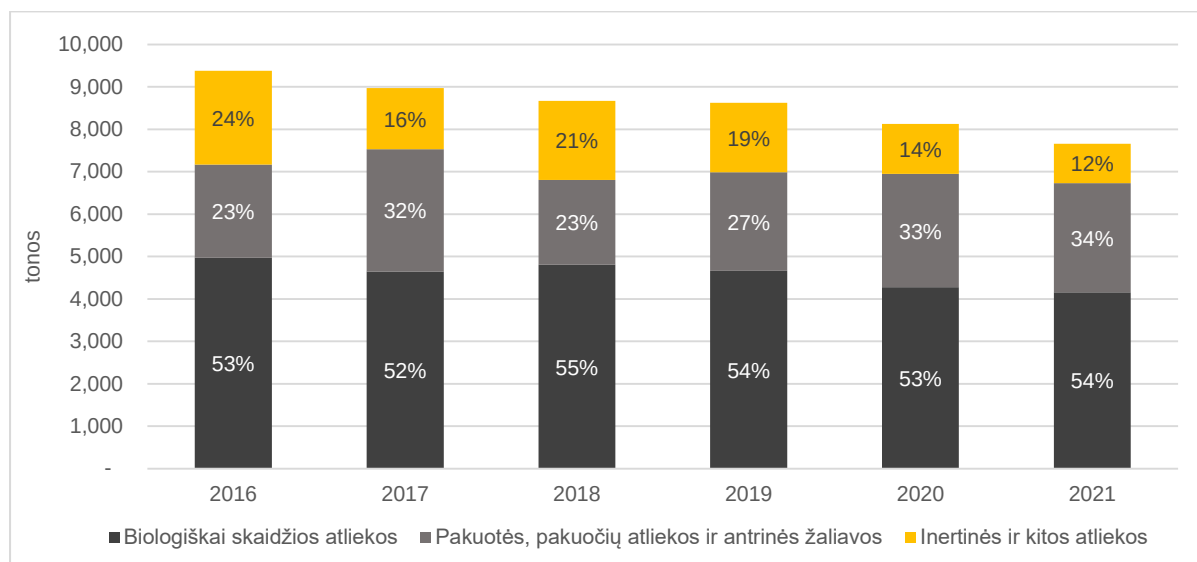
11 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų kiekis, 2015-2021 m.

	Matavimo vnt.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gyventojų skaičius Raseinių r. sav.	gyv. sk.	35.013	34.294	33.467	32.510	31.921	31.230	31.192
Surinktas mišrių komunalinių atliekų kiekis	t.	9.591	9.378	8.969	8.669	8.624	8.123	7.659
Raseinių r. sav. gyventojui tenkantis mišrių komunalinių atliekų kiekis	kg/gyv.	274	273	268	267	270	260	246

Šaltinis: Raseinių r. sav. administracija

Mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimų rezultatai rodo, kad nuo 2016 iki 2021 m. Raseinių r. sav. mišriose komunalinėse atliekose esančių biologiškai skaidžių atliekų dalis beveik nepakito (nuo 53 iki 54%), pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis padidėjo (nuo 23 iki 34%), o inertinių ir kitų atliekų sumažėjo (nuo 24 iki 12%).

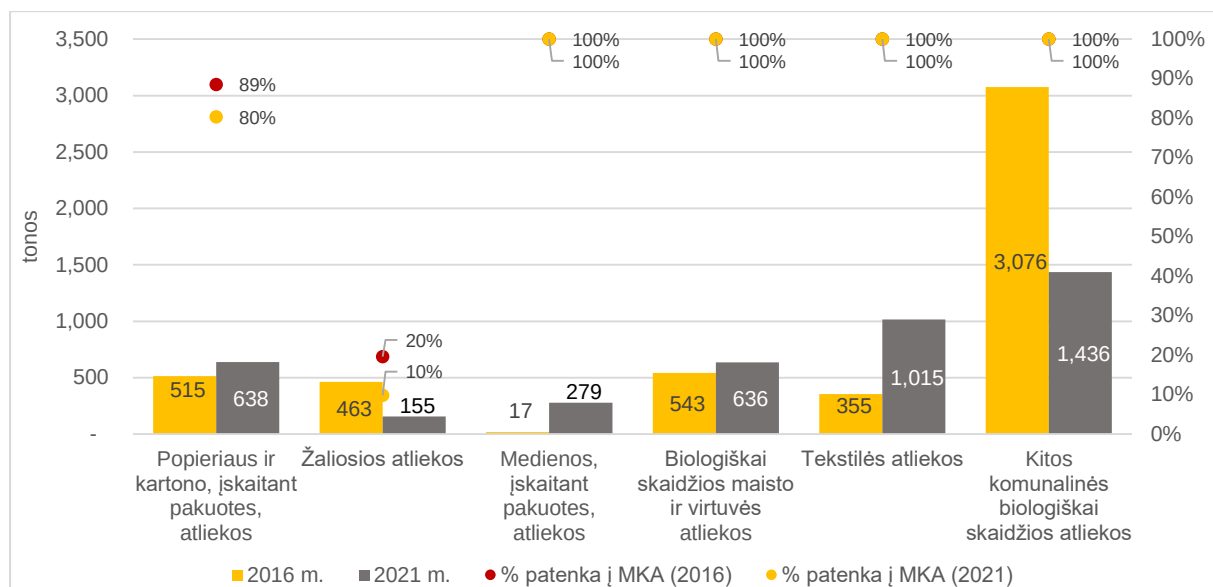
5 paveikslas. Apibendrinta mišrių komunalinių atliekų sudėtis, 2016-2021 m.

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

2021 m. į mišrias komunalines atliekas pateko 72 proc. visų susidariusių biologiškai skaidžių atliekų, lyginant su 2016 m. patenkančių atliekų kiekis liko praktiškai nepakitęs. Didžiausią jų dalį sudarė kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos (35%) ir tekstilės (24%) atliekos. Į mišrias komunalines atliekas pateko visos savivaldybėje susidariusios kitos komunalinės biologiškai skaidžios, tekstilės, maisto ir virtuvės bei didžioji dalis popieriaus ir kartono (80%) atliekų.

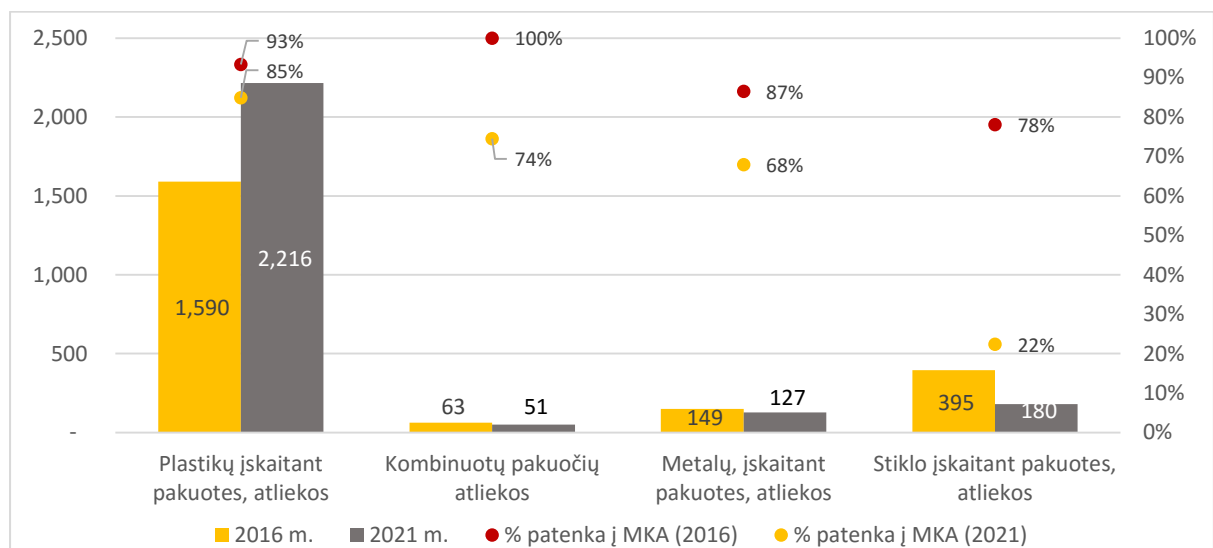
6 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių biologiškai skaidžių atliekų sudėtis, 2016, 2021 m.

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

2016 m. į mišrias komunalines atliekas pateko 90% visų susidariusių pakuočių ir antrinių žaliavų, tuo tarpu 2021 m. jų dalis sudarė 70%. Į mišrias komunalines atliekas patenkančių pakuočių ir antrinių žaliavų struktūroje vyraavo plastiko atliekos (2021 m. - 84%), kurios sudarė 85% visų savivaldybėje susidarančių plastiko, įskaitant pakuotes, atliekų. Didesnė pažanga matoma stiklo atskiro surinkimo srityje, lyginant su susidarymu 2021 m. į mišrias komunalines atliekas pateko 22% stiklo atliekų, 2016 m. jų dalis buvo ženkliai didesnė ir sudarė 78%.

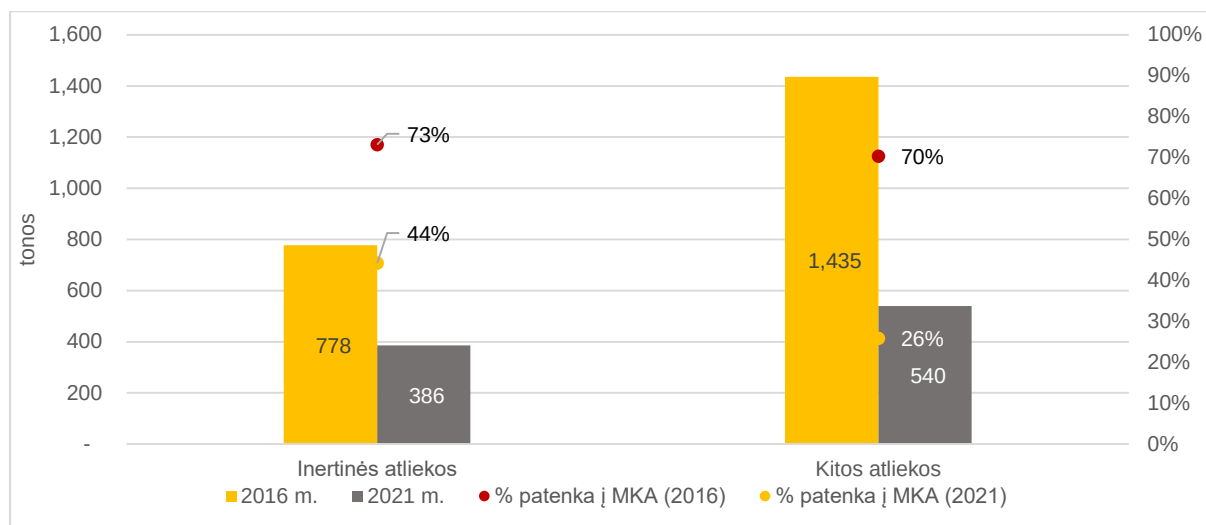
7 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų sudėtis

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

Inertinių ir kitų atliekų kiekis patenkantis į mišrias komunalines atliekas 2016-2021 m. sumažėjo nuo 2.213 iki 925 t., lyginant su susidarymu, jų dalis MKA sumažėjo nuo 71% iki 31%. Analizuojamu laikotarpiu inertinių atliekų kiekis patenkantis į mišrias komunalines atliekas sumažėjo beveik 2 kartus (nuo 73% iki 44%), o kitų (higienos atliekų, avalynės, gumos bei kt. nepavojingų atliekų) atliekų nuo 70% iki 26%.

8 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių inertinių ir kitų atliekų sudėtis, 2016, 2021 m.

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

Raseinių r. sav. surinktos mišrios komunalinės atliekos pristatomos į komunalinių atliekų perkrovimo stotį, iš kur toliau pristatomos į mechaninio-biologinio, mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginius.

Kauno mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius sudaro dvi identiškos mechaninio rūšiavimo linijos, kurių kiekvienos pajėgumai – 31,2 t/val. Atvežtos į priėmimo bunkerį mišrios komunalinės atliekos yra patikrinamos, t. y. atskiriamos visos rūšiavimui netinkamos atliekos (padangos, pavoingos atliekos ir kt.). Į rūšiavimo liniją pateiktos atliekos yra susmulkinamos ir konvejeriais paduodamos į būgninį separatorių, kuris atliekų srautą pagal dydį suskirsto į tris frakcijas: smulkią (<80 mm), vidutinę (80-250 mm), stambią (>250 mm). Smulki frakcija – perduodama į biologinį apdorojimą. Vidutinė frakcija balistiniame separatoriuje suskirstoma į kitus tris srautus: smulkią (<80 mm), plokščią (2D), tūrinę (3D). Iš vidutinės frakcijos gauta smulki frakcija taip pat nukreipiama į biologinį apdorojimą. Iš 2D ir 3D frakcijų toliau optinių, metalo separatorių bei rankinio rūšiavimo pagalba išrūšiuojamos antrinės žaliavos (metalai, plastikai ir kt.). Atskirta biologiškai skaidi frakcija yra sukompostuojama tranšėjose.

Zabališkio mechaninio rūšiavimo ir atskyrimo įrenginiai, kuriuos sudaro 1 mechaninio rūšiavimo ~6,5 t/val. pajėgumo. Atvežtos ir nuo netinkamų rūšiavimui atskirtos mišrios komunalinės atliekos po smulkinimo būgninio separatoriaus pagalba yra suskirstomos į dvi frakcijas: smulkią (<80 mm), stambią (>80 mm). Smulki frakcija nukreipiama į biologinį apdorojimą, o stambi nukreipiama į rankinio rūšiavimo liniją, kurioje atrenkamos antrinės žaliavos (metalas, plastikas ir kt.).

2017-2021 m. Kauno mechaninio biologinio apdorojimo ir Zabališkio mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginiuose per metus vidutiniškai buvo apdorojama atitinkamai ~127.6 ir 16,6 tūkst. t. mišrių komunalinių atliekų. 2021 m. iš viso įrenginiuose apdorota daugiau kaip 144,8 tūkst. t. mišrių komunalinių atliekų, t. y. ~60% apdorojimo įrenginių pajėgumų (Kaunas – 220 tūkst. t., Zabališkis – 20 tūkst. t.).

12 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų apdorojimas MBA / MAR įrenginiuose, tonos

	2017	2018	2019	2020	2021
Kauno MBA įrenginiai	119.535	135.069	129.197	126.863	127.406
Kauno m.	98.399	108.093	99.896	86.990	84.483
Kauno r.	10.974	12.474	14.675	26.525	30.183
Kaišiadorių r.	7.251	7.560	7.036	6.863	6.794
Kėdainių r.	-	-	-	848	-
Raseinių r.	2.911	6.942	7.590	5.637	4.554
Jonavos r.	-	-	-	-	1.392
Zabališkio MAR įrenginiai	19.962	15.511	14.441	15.725	17.422

	2017	2018	2019	2020	2021
Kauno m.	-	-	-	459	-
Kauno r.	-	-	-	148	-
Kaišiadorių r.	-	-	-	87	22
Kėdainių r.	13.877	13.594	13.161	12.365	13.019
Raseinių r.	6.066	1.916	1.280	2.666	3.242
Jonavos r.	19	-	-	-	1.139
Iš viso Kauno regione	139.497	150.580	143.638	142.588	144.828

Šaltinis: Kauno RATC

Mechaninio apdorojimo metu iš mišrių komunalinių atliekų srauto išskiriama ~1,2-2,1% visų į mišrias komunalines atliekas patekusių pakuočių ir antrinių žaliavų (2021 m. 1,3 tūkst. t. iš 46,5 tūkst. t.). Priklausomai nuo laikotarpio 12-41% komposto, pagaminto biologinio apdorojimo metu, panaudojama sąvartynų perdengimui. Likusios po apdorojimo atliekos – perduodamos į deginimo įrenginius (15-49%) arba pašalinamos sąvartyne (10-72%).

13 lentelė. Atliekų panaudojimas po apdorojimo MBA / MAR įrenginiuose, tonos

	2017	2018	2019	2020	2021
Kauno MBA įrenginiai	106.040	126.297	123.812	117.412	121.610
Perduota energijai gauti	35.321	19.783	19.131	53.433	60.949
Kitos mechaninio rūšiavimo atliekos 19 12 12 pašalintos sąvartyne	59.441	89.245	76.994	25.543	10.593
Komposto kiekis panaudotas sąvartyne perdengimui	10.329	16.540	26.589	37.576	48.990
Pakuotė/antrinės žaliavos (perduota perdirbėjams)	948	730	1.099	860	1.079
<u>Zabieliško MAR įrenginiai</u>	15.336	10.934	11.429	12.838	14.121
Perduota energijai gauti	1.052	198	458	2.506	4.376
Kitos mechaninio rūšiavimo atliekos 19 12 12 pašalintos sąvartyne	9.778	9.035	7.129	4.553	3.393
Komposto kiekis panaudotas sąvartyne perdengimui	4.287	1.692	3.688	5.635	6.158
Pakuotė/antrinės žaliavos (perduota perdirbėjams)	218	8	154	144	195
Kauno regione iš viso	121.375	137.231	135.241	130.250	135.731
Perduota energijai gauti	36.373	19.981	19.589	55.940	65.325
Kitos mechaninio rūšiavimo atliekos 19 12 12 pašalintos sąvartyne	69.219	98.280	84.122	30.096	13.986
Komposto kiekis panaudotas sąvartyne perdengimui	14.616	18.232	30.276	43.211	55.148
Pakuotė/antrinės žaliavos (perduota perdirbėjams)	1.166	737	1.253	1.004	1.273

Šaltinis: Kauno RATC

Komunalines atliekas pradėjus apdoroti MBA ir MAR įrenginiuose šalinamų atliekų kiekis ženkliai sumažėjo. 2021 m. sąvartyne pašalinta 10% visų susidariusių komunalinių atliekų, tuo tarpu, kai 2017 m. – 33%. Šalinamų atliekų kiekį iš esmės nulėmė tai, kad didesnė atliekų dalis po apdorojimo pristatoma į deginimo įrenginius arba panaudojama sąvartyno eksploatacijoje.

14 lentelė. Komunalinių atliekų šalinimas, tonos

	2017	2018	2019	2020	2021
Susidaręs komunalinių atliekų kiekis	239.159	249.951	239.126	237.182	271.012
Pašalinta komunalinių atliekų nuo susidarymo	33%	43%	39%	19%	10%
Pašalintas komunalinių atliekų kiekis	78.254	107.426	93.162	44.234	26.229
Komunalinės atliekos po apdorojimo MBA/MAR	69.219	98.280	84.122	30.096	13.986
Pašalintos Jonavos r. sav. atliekos po apdorojimo	6.006	4.340	3.660	3.175	1.163
Po pirminio rūšiavimo likusios atliekos	3.029	4.806	5.380	10.963	11.080
Sąvartyno eksploatacijoje panaudotas techninis kompostas	14.616	18.232	30.276	43.211	55.148
Pašalintų ir eksploatacijoje panaudotų komunalinių atliekų	92.870	125.658	123.438	87.445	81.377

	2017	2018	2019	2020	2021
Pašalintų ir eksploatacijoje panaudotų komunalinių atliekų dalis lyginant su komunalinių atliekų susidarymu	39%	50%	52%	37%	30%

Šaltinis: Kauno RATC

Visos komunalinės atliekos yra šalinamos Lapių ir Zabieliškio regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose, esančiuose Kauno r. ir Kėdainių r. sav. Projektinė sąvartynų talpa (be uždengimo) – ~3.010.400 t. 2021 m. laisvi sąvartynų pajėgumai sudarė 15-17% visos sąvartynų talpos.

1.5.3 Pirminio rūšiavimo būdu surinktų atliekų tvarkymas

Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas ir tvarkymas

Raseinių r. sav. pakuotės atliekos ir antrinės žaliavos surenkamos 0.12 m³, 0.24 m³, 1.8 m³, 2,5 m³ talpos konteineriais, kurie aptarnaujami savivaldybių lygmens atliekų tvarkymo taisyklėse ir/ar pasirašytose sutartyse nustatytu dažnumu. Savivaldybėje individualiais pakuočių atliekų konteineriais aprūpinta didžioji dalis namų valdos dalis (78%), o viena konteinerinė aikštelė butuose daugiabučiuose namuose tenka vidutiniškai 186 gyventojams.

15 lentelė. Pakuočių atliekų surinkimo infrastruktūra Raseinių r. sav.

	Matavimo vnt.	Rodiklis
Infrastruktūra tenkanti individualioms valdoms		
Individualių valdų skaičius	vnt.	9.027
Individualios valdos, kurioms sudarytos tinkamos pakuočių atliekų pirminio rūšiavimo sąlygos	vnt.	7.000
Pakuočių ir antrinių žaliavų konteineriais aprūpintų individualių valdų dalis	proc.	78%
Infrastruktūra tenkanti butams daugiabučiuose namuose		
Gyventojų butuose daugiabučiuose namuose skaičius	gyv.	9.117
Kolektyvinių konteinerių aikštelių skaičius, kuriose yra konteineriai pakuočių atliekoms ir antrinėms žaliavoms	vnt.	49
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena konteinerių aikštelė kartu su pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimui skirtais konteineriais	gyv. / vnt.	186

Šaltinis: AAA, Raseinių r. sav. administracija

2015-2021 m. atskiras pakuočių atliekų surinkimas išaugo nuo 186 iki 955 t. Nagrinėjamu laikotarpiu didžiausią konteinerine sistema surenkamų pakuočių dalį sudarė stiklo (43-54%) bei plastiko (20-27%) atliekos.

16 lentelė. Konteinerine sistema atskirai surenkamų pakuočių atliekų apimtys, 2015-2020 m., tonos

Atliekų kategorija	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Popieriaus ir kartono atliekos	64	66	67	71	83	87	156
Stiklo atliekos	79	75	126	151	237	307	512
Metalo atliekos	4	1	0	2	2	5	13
Plastiko atliekos	37	14	21	25	48	128	256
Mišrios pakuočių atliekos. antrinės žaliavos	2	2	0	3	-	-	-
Kombinuotos pakuotės atliekos	-	-	-	-	4	2	17
Viso	186	157	216	252	374	529	955

Šaltinis: AAA

Kaip ir visoje Lietuvoje užstato sistema Raseinių r. sav. pradėjo veikti nuo 2016 m. Nuo sistemos eksploatacijos pradžios iki 2021 m. surenkamų pakuočių kiekis išaugo 62%, t. y. nuo 158 iki 255 t.

17 lentelė. Užstato sistema surinktas pakuočių atliekų kiekis, tonos

Atliekų kategorija	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Plastikų (PET), įskaitant pakuotes, atliekos	-	99	139	143	148	136	139
Metalių, įskaitant pakuotes, atliekos	-	22	29	35	36	39	47
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	-	36	41	45	52	49	69
Viso	-	158	209	224	237	224	255

Šaltinis: USAD

Raseinių r. sav. pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos taip pat yra surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, tačiau tokiu būdu surenkamų atliekų kiekis nėra reikšmingas.

18 lentelė. DGASA surinktas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis, tonos

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Raseinių r.	1	0	0	0	2	0	42

Šaltinis: Kauno RATC

Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas ir tvarkymas

Raseinių r. sav. individualių valdų gyventojams sudarytos sąlygos tvarkyti žaliąsias atliekas jų susidarymo vietoje, kadangi 2012-2016 m. išdalinta 4.000 vnt. 0,9 m³ kompostavimo dėžių. Kompostavimo dėžėmis šiuo metu aprūpinta ~44% savivaldybėje esančių individualių valdų, kurios per metus vidutiniškai sukompostuoja ~1,4 tūkst. t. žaliųjų atliekų. Dalis individualių valdų gyventojų žaliąsias atliekas kompostuoja nuosaviuose pačių įsigytuose ar savadarbiuose namudinio kompostavimo įrenginiuose.

Raseinių r. sav. įgyvendinant infrastruktūros plėtros projektą 2021 m. įsigyta ir individualioms valdoms bus išdalinta 5.000 vnt. biologiškai skaidžių (žaliųjų) atliekų surinkimo konteinerių bei įrengta 30 vnt. kolektyvinių biologiškai skaidžių (žaliųjų) atliekų surinkimo konteinerių.

19 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimo infrastruktūra Raseinių r. sav.

	Matavimo vnt.	Rodiklis
Infrastruktūra tenkanti individualioms valdoms		
Individualių valdų skaičius	vnt.	9.027
Individualios valdos, kurioms sudarytos tinkamos žaliųjų atliekų pirminio rūšiavimo sąlygos	vnt.	5.000
Žaliųjų atliekų konteineriais aprūpintų individualių valdų dalis	proc.	55%
Infrastruktūra tenkanti butams daugiabučiuose namuose		
Gyventojų butuose daugiabučiuose namuose skaičius	gyv.	9.117
Kolektyvinių konteinerių aikštelių skaičius, kuriose yra konteineriai žaliosioms atliekoms	vnt.	30
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena konteinerių aikštelė kartu su žaliųjų atliekų surinkimui skirtais konteineriais	gyv. / vnt.	304

Šaltinis: AAA, Raseinių r. sav. administracija

Savivaldybės teritorijoje žaliosios atliekos gali būti pristatomos į savivaldybės teritorijoje esančią nuotekų dumblo kompostavimo aikštelę

20 lentelė. Surinktos žaliosios atliekos, tonos

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Konteineriais bei apvažiavimo būdu surinktos žaliosios atliekos, pristatytos į dumblo kompostavimo aikštelę	117	530	390	577	167	177	62

Šaltinis: AAA

Tekstilės atliekų surinkimas ir tvarkymas

2014-2021 m. laikotarpių tekstilės atliekų Raseinių r. sav. nesurinkta, tačiau nuo 2022 m. Raseinių r. sav. tekstilės atliekos surenkamos specialiai tam skirtais kontaineriais (61 vnt.), kurie įrengti įgyvendinus projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra Raseinių rajono savivaldybėje“, taip pat, sudarytos sąlygos šias atliekas pašalinti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse.

Kitų atliekų surinkimas ir tvarkymas

Raseinių r. sav. apvažiavimo būdu, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse atskirai surenkamos šios komunalinės atliekos:

- didelio gabarito atliekos;
- buityje susidarančios pavojingos atliekos;
- antrinės žaliavos;
- elektros ir elektroninė įranga;
- naudotos padangos;
- statybos ir griovimo atliekos.

Raseinių r. sav. šiuo metu veikia 2 DGASA esančios: Gėluvos k., Ariogalos sen. bei Kalniškių k. 1. Savivaldybėje 2021 m. surinkta daugiau kaip 2 tūkst. t. didelių gabaritų, statybinių, pavojingų bei kitų atliekų. Didžioji dalis jų (~92%) surenkama didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, likusios – apvažiavimo būdu.

21 lentelė. DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų kitų atliekų surinkimo sudėtis

Atliekų kategorija	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
DGASA surinktas kitų atliekų kiekis, tonos							
Didelių gabaritų atliekos	129	101	43	40	30	397	645
Metalo atliekos	-	-	-	-	-	-	-
EEI	2	3	0	1	4	4	7
Naudotos padangos	60	95	125	127	162	97	166
Statybos ir griovimo atliekos	157	237	465	544	649	460	406
Statybinės atliekos turinčios asbesto	46	48	57	65	77	99	80
Kitos atliekos	0	1	0	-	-	400	567
Iš viso	394	485	690	777	922	1.457	1.871
Apvažiavimo būdu surinktas kitų atliekų kiekis, tonos							
Didelių gabaritų atliekos	-	-	-	-	-	-	-
Metalo atliekos	-	-	-	-	-	-	-
EEI	16	14	17	38	34	34	34
Naudotos padangos	108	24	92	33	38	-	-
Statybos ir griovimo atliekos	-	-	-	-	-	-	-
Statybinės atliekos turinčios asbesto	-	-	-	27	172	-	-
Kitos atliekos	9	369	21	21	306	-	134
Iš viso	133	407	130	119	550	34	168

Šaltinis: Kauno RATC

Bešeimininkių atliekų tvarkymas

Raseinių r. sav. sutvarkomų bešeimininkių atliekų kiekis 2015-2020 m. svyravo 25-177 t. ribose. Didžiausią dalį visų bešeimininkių atliekų sudarė naudotos padangos bei statybos ir griovimo atliekos.

22 lentelė. Sutravkytas bešeimininkių atliekų kiekis, tonos

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bešeimininkės atliekos	100	177	75	16	29	25

Šaltinis: AAA

1.6 Nustatytų užduočių įgyvendinimas

Siekiant įvertinti Raseinių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymąsi, remiantis esamos situacijos analizės rezultatais, analizuojami ES direktyvose, *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane* ir *Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane* nustatytų uždavinių įgyvendinimo rezultatai.

23 lentelė. Atliekų tvarkymo sektoriui 2014-2020 m. nustatyti uždaviniai

Direktyva	Atliekų kategorija	Laikotarpis	Sritis			VATP
			Minimalios panaudojimo apimtys	Minimalios perdirbimo apimtys	Minimalus surinkimo lygis	
2008/98/EB	Komunalinės atliekos	2015 m.	Atskiras popieriaus, metalo, stiklo, plastiko surinkimas			-
		2020 m.	50%		-	230.1 p.
1999/31/EB	Biologiškai skaidžios atliekos	2010 m.	Šalinimą sumažinti iki 75% 2000 m. lygio			230.2-3 p.
		2013 m.	Šalinimą sumažinti iki 50% 2000 m. lygio			
		2020 m.	Šalinimą sumažinti iki 35% 2000 m. lygio			
1994/62/EB	Pakuočių atliekos	2008 m.	60%	55%	-	230.4 p.
	Stiklinės		-	60%	-	
	Popierinės		-	60%	-	
	Metalinės		-	50%	-	
	Plastikinės		-	22.5%	-	
	Medinės		-	15%	-	

Šaltinis: sudaryta autorių

VATP 230.1 p.: užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 m. sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų

Savivaldybių į MBA, MAR įrenginius pristatytos komunalinės atliekos yra apdorojamos bendrai, todėl neįmanoma nustatyti tikslaus šalinamų atliekų sudėtyje esančių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vienos savivaldybės masteliu. Siekiant nustatyti sąvartyne pašalintų Raseinių r. sav. biologiškai skaidžių atliekų kiekį atlikti preliminarūs skaičiavimai.

24 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų šalinimo užduoties įgyvendinimas Raseinių r. sav., tonos

	2017	2018	2019	2020	2021
Į MKA patenkančių BSA kiekis regione	121.422	125.268	114.727	107.990	112.760
Į MKA patenkančių BSA kiekis Raseinių r. sav.	6.474	6.821	6.280	5.910	5.745
Raseinių r. sav. BSA dalis visame į MBA pristatytame MKA kiekyje	5%	5%	5%	5%	5%
Po MKA apdorojimo pašalintas BSA atliekų kiekis	103.926	98.260	84.123	30.096	17.458
Preliminarus maksimalus pašalintas Raseinių r. sav. komunalinių BSA kiekis	5.541	5.350	4.605	1.647	890
Maksimalus leistinas šalinti Raseinių r. sav. komunalinių BSA kiekis	4.227	3.757	3.757	3.288	3.288
Užduoties įgyvendinimas	Ne	Ne	Ne	Taip	Taip

Šaltinis: AAA

VATP 230.2-230.3 p.: iki 2016 / 2020m. perdirbti, pakartotinai ar kitaip panaudoti (pavyzdžiui energijai gauti) ne mažiau kaip 45 / 65proc. komunalinių atliekų (įvertinant pagal atliekų kiekį)

Užduoties įgyvendinimas įvertintas atsižvelgiant į susidarancių komunalinių atliekų bei pašalintų atliekų kiekio santykį. Vertinant šalinamų komunalinių atliekų kiekį neatsižvelgta į techninį komposto kiekį, kuris buvo panaudojamas sąvartyno eksploatacijoje.

25 lentelė. KA perdirbimo ir kt. panaudojimo užduoties įgyvendinimas Raseinių r. sav., tonos

	2017	2018	2019	2020	2021
Susidaręs KA kiekis Raseinių r. sav.	11.972	11.988	12.243	11.913	12.380
Užduotis	45%	45%	45%	65%	65%
	5.387	5.394	5.509	7.743	8.047
Regionė susidaręs MKA kiekis pristatytas MBA	139.497	150.580	143.638	142.588	144.828
Raseinių r. sav. MKA kiekis pristatytas apdorojimui į MBA įrenginius	8.977	8.858	8.870	8.303	7.795
Raseinių r. sav. MKA dalis visame pristatytame kiekyje	6%	6%	6%	6%	5%
Po apdorojimo MBA pašalintas KA kiekis	69.219	98.280	84.122	30.096	13.986
Preliminarus po apdorojimo MBA pašalintas KA kiekis susidaręs Raseinių r. sav.	4.454	5.782	5.195	1.752	753
Atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis regione	38.243	41.819	45.214	49.145	79.005
Atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis Raseinių r. sav.	1.210	1.475	1.640	1.669	2.142
Raseinių r. sav. atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų dalis	3%	4%	4%	3%	3%
Regionė atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis pašalintas sąvartyne	3.029	4.806	5.380	10.963	11.080
Preliminarus Raseinių r. sav. atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis pašalintas sąvartyne	96	169	195	372	300
Preliminarus bendras sąvartyne pašalintas KA kiekis susidaręs Raseinių r. sav.	4.550	5.951	5.390	2.125	1.053
Preliminarus perdirbtas ar kitaip panaudotas KA kiekis susidaręs Raseinių r. sav.	7.422	6.037	6.853	9.788	11.326
Perdirbtų arba kitaip panaudotų KA dalis Raseinių r. sav.	62%	50%	56%	82%	91%

Šaltinis: sudaryta autorių

VATP 230.4 p.: užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (įvertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti

Vertinant užduoties įgyvendinimą susiduriama su problema, kad šiuo metu nėra tikslių duomenų apie tai kiek pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų perduotų atliekų tvarkytojams yra perdirbta, todėl laikomasi prielaidos, kad visos surinktos pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos – perduotos perdirbimui ir perdirbtos.

26 lentelė. Pakuočių atliekų ir AŽ panaudojimo / perdirbimo užduoties įgyvendinimas Raseinių r. sav., tonos

	2017	2018	2019	2020	2021
PA ir AŽ susidarymas	3.736	3.062	3.344	3.893	4.465
Perdirbėjams perduotų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis	500	519	690	811	1.321
Užduoties įgyvendinimas, kai perdavimas prilyginamas perdirbimui	13%	17%	21%	21%	30%

Šaltinis: sudaryta autorių

Pastebėtina tai, kad šiuo metu net ir perdirbus visas surinktas pakuočių atliekas ir antrines žaliavas užduotis Raseinių r. sav. būtų nepasiekta, kadangi atskirai surenkama ir perdirbimui perduodama ~30% visų susidarantių pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų.

Kitų VATP nustatytų užduočių įgyvendinimas

27 lentelė. Kitų VATP nustatytų užduočių įgyvendinimas

VATP	Užduotis	Įgyventa (Taip / Ne)	Pastaba
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			
239.1	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Taip	Sukurta žaliųjų atliekų surinkimo infrastruktūra, t. y. 30 vnt. konteinerių prie daugiabučių namų Raseinių ir Ariogalos m., 131 vnt. konteineris prie kapinių ir buvo išdalinta 4.000 vnt. kompostavimo dėžės individualių namų gyventojams
239.2.	Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Taip	-
239.3.	Iki 2019 metų įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinkti maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Ne	Remiantis 2016 m. atlikta galimybių studija, įrengimas – netikslingas.
239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Taip	Raseinių r. sav. surenkamos biologiškai skaidžios atliekos kompostuojamos nuotekų dumblo tvarkymo aikštelėje.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys			
246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Taip	Užduotis įgyvendinta vėliau nei 2015 m.
246.2.1- 246.2.2	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: Kauno miesto savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 600 gyventojų, o kitose Kauno regiono savivaldybėse – 800 gyventojų, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;	Taip	Savivaldybėje viena aikštelė vidutiniškai tenka 186 daugiabučių namų gyventojams.
246.2.3	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;	Taip	Konteineriai skirti antrinėms žaliavoms surinkti yra pastatyti vadovaujantis Minimaliais komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. D1-857
246.2.4	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.	Taip	-
246.3	Pastatyti specialius antrinių žaliavų surinkimo konteinerius viešosiose vietose, kuriose dėl dažno	Taip	-

VATP	Užduotis	Igyventa (Taip / Ne)	Pastaba
	gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu.		
246.4	Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba juos naudoti ekonomiškai netikslinga, taikyti kitas priemones ir būdus (pavyzdžiui, antrinių žaliavų surinkimas į specialius maišus, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).	Ne	-
246.5	Atsižvelgdamos į savivaldybių teritorijų ir atliekų tvarkymo specifiką ir faktinį antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikį, taikyti griežtesnius už nustatytuosius specialių konteinerių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, pastatymo reikalavimus.	Ne	-
246.6	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Taip	-

Šaltinis: sudaryta autorių

1.7 Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas

28 lentelė. Raseinių r. sav. atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas

Priemonė	Veiksmai	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinta (Taip / Ne)	Komentaras
1 tikslas. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį – plėtoti racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą					
1.1. uždavinys. Sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus					
1.1.1. Užsakomojo darbo „Maisto ir virtuvės atliekų surinkimo ir sutvarkymo galimybių Kauno regiono savivaldybėse analizė“ pirkimas (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybes buvo paskirstytos pagal savivaldybių piniginių įnašą Kauno RATC struktūroje</i>)	Galimybių studija - 1 vnt.	Kauno RATC	2015 m.	Taip	-
1.1.2. Esant poreikiui organizuoti maisto/virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir (ar) individualų kompostavimą	Reikiamas maisto/virtuvės atliekų kontenerių skaičius paaiškės galimybių studijos rengimo metu.	Savivaldybė, Kauno RATC	2016-2018 m.	Taip	Individualių namų gyv. išdalinta 4.000 vnt. kompostavimo dėžių.
1.1.3. Esant poreikiui Kauno mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių ir Kėdainių mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginių adaptavimas atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų sutvarkymui (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybes buvo paskirstytos pagal savivaldybių piniginių įnašą Kauno RATC struktūroje</i>)	Kauno mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių ir Kėdainių mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginių adaptavimas atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų sutvarkymui	Kauno RATC	2016-2018 m.	Ne	-
1.1.4. Žaliųjų atliekų, kurių tvarkymą organizuoja savivaldybės, surinkimas ir tvarkymas arba tokių atliekų tvarkymas susidarymo vietoje	ŽA kompostavimo konteineriai – 7.000 vnt.;	Savivaldybė, Kauno RATC	2015-2020 m.	Taip	Žaliųjų atliekų surinkimui buvo įrengta: 30 vnt. kontenerių prie daugiabučių namų Raseinių ir Ariogalos m., 131 vnt. konteineris prie kapinių ir buvo išdalinta 4000 vnt. kompostavimo dėžės individualių namų gyventojams
1.1.5. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių pritaikymas rinkti buitįje susidarancias žaliąsias atliekas	DGASA įrengti papildomi konteineriai žaliosioms atliekoms surinkti – 1 vnt.	Kauno RATC	2015-2020 m.	Ne	-
1.2. uždavinys. Plėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas					
1.2.1. Rūšiuojamojo atliekų surinkimo prie daugiabučių namų ir kitose viešose vietose sistemos plėtra	Pastatyta 384 vnt. antrinių žaliavų kontenerių; įrengta 50 vnt. antrinių žaliavų kontenerių aikštelių	Savivaldybė, gamintojai ir importuotojai	2015-2020 m.	Taip	Iš viso rajone yra įrengta prie daugiabučių namų ir kitose viešose vietose 139 antrinių žaliavų surinkimo aikštelių, kuriose yra 417 vnt. antrinių žaliavų surinkimo kontenerių.

Priemonė	Veiksmai	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinta (Taip / Ne)	Komentaras
1.2.2. Rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemos individualiems namams plėtra	10.646 vnt. individualių antrinių žaliavų rūšiavimo konteinerių komplektai	Savivaldybė, gamintojai ir importuotojai, Kauno RATC	2015-2020 m.	Taip	Yra išdalinta 7000 vnt. individualių antrinių žaliavų rūšiavimo konteinerių komplektų
1.2.3. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių ir atliekų priėmimo punktų darbo tobulinimas siekiant jį dar labiau pritaikyti gyventojų poreikiams	DGASA TIPK leidimų peržiūra ir keitimas, esant poreikiui ir galimybei papildomų konteinerių tekstilės, statybos ir griovimo, pavojingoms atliekoms įrengimas, papildomas etatas - 1 et.	Kauno RATC	2015-2020 m.	Taip	Esamas konteinerių kiekis yra pakankamas, taip pat buvo numatyti papildomi etatai
1.2.4. Apmokestinamųjų gaminių, tekstilės, statybos ir griovimo, pavojingų atliekų surinkimo apvažiavimo būdu organizavimas (ne mažiau kaip 2 kartus per metus kiekvienam atliekų srautui)	Suorganizuoti ne mažiau kaip 2 apvažiavimai per metus atliekoms surinkti pagal kiekvieną atliekų srautą	Savivaldybė	2015-2020 m.	Taip	-
1.3. uždavinys. Tobulinti sukurtą ir veikiančią atliekų tvarkymo sistemą					
1.3.1. Mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginių statyba (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybes buvo paskirstytos pagal savivaldybių piniginių įnašą Kauno RATC struktūroje, savivaldybės atliekų kiekį į įrenginį</i>)	Pastatytas mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginys Kaune	Kauno RATC	2015 m.	Taip	Eksplotacija pradėta 2016 m.
1.3.2. Zabieliškio sąvartyno plėtra (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybes buvo paskirstytos pagal savivaldybių piniginių įnašą Kauno RATC struktūroje</i>)	Papildomų sekcijų įrengimas - 1 vnt.	Kauno RATC	2016-2020 m.	Ne	-
1.3.3. Patvirtinti ar atnaujinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas	Atnaujinta ar patvirtinta konteinerių aikštelių išdėstymo schema - 1 vnt.	Savivaldybė	2015-2016 m.	Taip	-
2 tikslas. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas					
2.1. uždavinys. Užtikrinti, kad visiems atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga					
2.1.1. Sukurti komunalinių atliekų turėtojų registrą ir jame registruoti komunalinių atliekų turėtojus	Programinės įrangos paketas ir duomenys, komunalinių atliekų turėtojams registruoti - 1 vnt.	Savivaldybė	2015–2016 m.	Taip	-
2.1.2. Visiems atliekų turėtojams sudaryti sąlygas naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga nustatant vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą	Tarybos sprendimas	Savivaldybė	2015–2016 m.	Taip	-

Priemonė	Veiksmai	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinta (Taip / Ne)	Komentaras
2.1.3. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą teikti vadovaujantis Aplinkos ministerijos patvirtintais minimaliais kokybės reikalavimais	Komunalinių atliekų tvarkymas, vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2012 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. D1-857 "Dėl minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų patvirtinimo"	Savivaldybė, Kauno RATC	2015–2020 m.	Taip	-
2.2. uždavinys. Efektyvinti komunalinių atliekų tvarkymo reikalavimų kontrolę					
2.2.1. Steigti/efektyvinti atliekų tvarkymo kontrolės sistemą	Veikianti atliekų tvarkymo sistemos kontrolės sistema	Savivaldybė	2015–2020 m.	Taip	-
3 tikslas. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti valstybės ir savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje					
3.1. uždavinys. Didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje					
3.1.1. Visuomenės švietimo atliekų tvarkymo klausimais regioniniu lygiu programos parengimas (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybes buvo paskirstytos pagal savivaldybių piniginių įnašą Kauno RATC struktūroje</i>)	Parengta visuomenės švietimo programa, 1 vnt.	Kauno RATC	2015–2020 m.	Taip	-
3.1.2. Bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis, bendrų visuomenės švietimo ir informavimo atliekų prevencijos ir atliekų tvarkymo klausimais projektų rengimas ir įgyvendinimas	Įgyvendinti projektai visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo ir prevencijos klausimais	Savivaldybė, Kauno RATC	2015–2020 m.	Taip	-
3.2. uždavinys. Tobulinti atliekų tvarkymo srities teisės aktus					
3.2.1. Atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų peržiūra, atnaujinimas ir rengimas	Nuolatinė teisės aktų peržiūra, atnaujinimas ir rengimas	Savivaldybė, Kauno RATC	2015–2020 m.	Taip	-

Šaltinis: sudaryta autorių

1.8 Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

29 lentelė. Raseinių r. sav. atliekų tvarkymo sistemos SSGG analizė

1. Stiprybės	
1.1	Kuriama, modernizuojama komunalinių atliekų surinkimo infrastruktūra prisideda ne tik prie efektyvesnio komunalinių atliekų surinkimo ir aptarnaujamų gyventojų dalies augimo, tačiau ir sprendžia su vizualine teritorijų tarša susijusias problemas.
1.2	Nuolatinė pirminio atliekų rūšiavimo infrastruktūros priemonių plėtra nuosekliai didina pirminio rūšiavimo būdu surenkamų atliekų kiekį.
1.3	Depozito sistemos įvedimas plastikinėms, stiklinėms ir metalinėms pakuotėms padidino surenkamų PA kiekį, kuris ir toliau kiekvienais metais auga.
1.4	Individualių namų valdų aprūpinimas kompostavimo dėžėmis ir žaliųjų atliekų surinkimo infrastruktūros įdiegimas lemia tai, kad į mišrių komunalinių atliekų srautą patenka tik ~10% žaliųjų atliekų.
1.5	Sukūrus daiktų dalinimosi infrastruktūrą pakartotinis potencialių atliekų panaudojimas Raseinių r. sav. auga bei po truputi keičia gyventojų vartojimo įpročius ir kultūrą.
1.6	Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis bei sukurta atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia vis mažesnę komunalinių atliekų šalinimą sąvartynuose ir su tuo susijusį poveikį aplinkai.
1.7	Atliekų priėmimo aikštelėse surenkama didžioji dalis savivaldybėje susidarančių inertinių, didelio gabarito ir kt. atliekų, todėl tik ~31% jų patenka į mišrias komunalines atliekas.
2. Silpnybės	
2.1	Nepaisant vykdomų visuomenės švietimo ir informavimo priemonių, vartojimo įpročių pokyčių komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Raseinių r. sav. auga.
2.2	Mišrios komunalinės atliekos jų surinkimo metu nėra sveriamos, todėl nėra sukaupiami reikšmingi duomenys, kurie galėtų pasitarnauti kontroliuojant ir prižiūrint atliekų turėtojus, jų rūšiavimo įgūdžius bei atliekant vykdomų atliekų prevencijos priemonių efektyvumo empirinius tyrimus.
2.3	Mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai yra nereprezentatyvūs / per mažos apimties.
2.4	Raseinių r. sav. labai didelė dalis PA ir AŽ vis patenka į mišrias komunalines atliekas. Pagal atliekų susidarymą į mišrias komunalines atliekas patenka ~70% visų susidariusių PA ir AŽ: ~85% plastiko, ~80% popieriaus ir kartono bei ~68% metalo atliekų.
2.5	Maisto-virtuvės atliekų pirminio rūšiavimo sistema Raseinių r. sav. nėra sukurta.
2.6	Didelė dalis DGASA surinktų atliekų – vis dar šalinamos sąvartynuose.
2.7	Sukurta MBA, MAR įrenginių infrastruktūra neprisideda prie pakuočių atliekų tvarkymui nustatytų uždavinių įgyvendinimo bei nėra pritaikyta maisto-virtuvės atliekų tvarkymui.
2.8	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių pajėgumas – nepakankamas.
2.9	DGASA tinklas nepakankamas siekiant skatinti pirminį gyventojų rūšiavimą.
3. Grėsmės	
3.1	Ilguoju laikotarpiu augant ekonomikai atliekų susidarymas dar labiau didės.
3.2	Nesutarimas tarp gamintojus ir importuotojus atstovaujančių organizacijų bei savivaldybių dėl PA ir AŽ surinkimo sistemų finansavimo ir toliau stabdys PA ir AŽ surinkimo infrastruktūros plėtrą.
3.3	Atskirai surinktos PA ir AŽ bus išrūšiuojamos neefektyviai veikiančiuose rūšiavimo įrenginiuose, todėl tik maža Raseinių r. sav. susidariusių PA ir AŽ dalis bus perduota perdirbimui.
3.4	Tekstilės atliekų atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros plėtrą stabdys šių atliekų perdirbimo ir (ar) panaudojimo galimybių trūkumas.
3.5	Techninio komposto talpinimą sąvartynuose prilyginus šalinimui Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginių eksploatavimas (neatlikus jų modernizacijos) taps neefektyvus uždavinių įgyvendinimo atžvilgiu.
3.6	Suplanuotas nepakankamas komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros poreikio finansavimas

4. Galimybės

- Atliekų tvarkymo sistemoje yra sukuriama didžiulis duomenų kiekis. Tinkamai renkant bei saugant šiuos duomenis galėtų būti sukuriama galimybė kurti naujas žinias ir jas panaudoti priimant geresnius sprendimus. Taip pat būtų sudarytos sąlygos tinkamai atverti bei viešinti šiuos duomenis siekiant padidinti visuomenės informuotumą bei paskatinti atskirų visuomenės grupių ar atskirtų teritorijų tarpusavio spaudimą siekiant įgyvendinti sektoriui nustatytus uždavinius.
- Atskiro maisto-virtuvės atliekų surinkimo sistemos plėtra, mechaninio rūšiavimo įrenginių modernizavimas sudarytų sąlygas tam tikras pakuočių atliekas bei antrines efektyviai išrūšiuoti MBA ir MAR įrenginiuose.
- Esamų Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginių modernizacija, atnaujinant tiek mechaninio, tiek biologinio apdorojimo dalis sudarytų palankias sąlygas efektyvesniam veiklos vykdymui bei Žiedinės ekonomikos principus atitinkančiam atliekų tvarkymui.

Šaltinis: sudaryta autorių

2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 m.

Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo uždutys, tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. nustatyti, vadovaujantis *Valstybinių atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planu*. Plėtojant Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama mažinti komunalinių atliekų šalinimo lygį, didinti atliekų perdirbimą ir įgyvendinti aukštesnio prioriteto atliekų prevencijos ir tvarkymo būdus.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbamos. Tik perdirbimui netinkančios atliekos turėtų būti naudojamos energijos gamybai, o šalinamos – naudojimui nebetinkančios atliekos.

2.1 Komunalinių atliekų tvarkymo uždutys iki 2027 m.

Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatomos įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo uždutys, kurias kaip pareigą savivaldybėms nustato *Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas (VAPTP)*, pateiktos 30 lentelėje. Šioje lentelėje taip pat numatyta, kurios komunalinių atliekų tvarkymo uždutys bus vykdomos per savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, o kurios – savivaldybės bendradarbiaujant – per sukurtą regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

30 lentelė. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo uždutys ir planuojamas jų įgyvendinimas Raseinių rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo uždutys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduties įgyvendinimas Raseinių rajone
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo uždutys			
		260. Komunalinių atliekų tvarkymo sistema kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje, planuojant įrenginių plėtrą ir pajėgumus, turi būti organizuojama atskirai surenkant atliekas taip, kad būtų įgyvendintos šios valstybinės uždutys	
1.	260.1.	– iki 2025 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	Atsakinga Lietuvos valstybė, šios valstybinės uždutys bus pasiektos savivaldybės įgyvendinus 261.1 p. nustatytas uždutis
2.	260.2	– iki 2030 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Raseinių rajone
3.	260.3	– iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	Regioniniu principu: savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtos užduotys savivaldybėms ir regionams			
4.	261.1	– atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamųjų būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.	Savivaldybės/ Kauno RATC Savivaldybė plėtos rūšiuojamąjį surinkimą konteineriais bei bendradarbiaujant su Kauno RATC plėtojant DGASA tinklą
5.	261.2	– iki 2024 m. aprūpinti namų ūkių biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.	Savivaldybė
6.	261.3.	– sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti;	Savivaldybė / Kauno RATC
7.	261.4	– atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;	Savivaldybė / Kauno RATC
9.	261.5	– iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;	Savivaldybė
10.	261.6	– iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojaingas atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas).	Savivaldybė / Kauno RATC
	261.7	užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekoms surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus:	
11.		– 261.7.1. gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka;	Savivaldybė
12.		– 261.7.2. kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku;	Savivaldybė
13.		– 261.7.3. individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku;	Savivaldybė
14.		– 261.7.4. pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojaingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojaingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo	Savivaldybė / Kauno RATC

Eil. Nr.	VAPT punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Raseinių rajone
		paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);	
15.		– 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų;	Savivaldybė / Kauno RATC
16.		– 263.3. plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą;	Kauno RATC

2.2 Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 straipsniu, pagrindinis savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo plano tikslas – nustatyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims.

Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atnaujinama 2015 m. gegužės 27 d. Raseinių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-179 patvirtintą Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planą. Šiame plane numatytos 2021–2027 m. planavimo laikotarpio priemonės, užtikrinančios Nacionaliniame pažangos plane nustatytų strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių, Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane bei Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 metų:

1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (permašyti, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti, naudoti energijos gamybai)

1.1. uždavinys. Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones

1.2. uždavinys. Stiprinti Raseinių rajono savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse

2 tikslas. Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir šiuokšlinimą

2.1. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą

2.2. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą

2.3. uždavinys. Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą

2.4. uždavinys. Užtikrinti šiuokšlinimo prevenciją, tvarkyti šiuokšles

3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius

- 3.1. uždavinys.** Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis
- 3.2. uždavinys.** Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtį
- 3.3. uždavinys.** Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtį
- 3.4. uždavinys.** Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas
- 3.5. uždavinys.** Vystyti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą

- 4.1. uždavinys.** Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą
- 4.2 uždavinys.** Plėtoti Raseinių rajono savivaldybės ir Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą
- 4.3 uždavinys.** Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę ir Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai
- 4.4 uždavinys.** Vykdyti atliekų monitoringą

2.3 Komunalinių atliekų srautų susidarymo ateityje vertinimas

Susidarančių komunalinių atliekų kiekis ateityje priklausys nuo gyventojų skaičiaus kitimo, ekonominio augimo ir vartojimo pokyčių. Ekonominio augimo prognozės gali kisti nuo geopolitinės situacijos ir kitų priežasčių, kurias prognozuoti šiuo metu yra sudėtinga. Analizuojant pastarųjų metų gyventojų skaičiaus pokytį Raseinių rajono savivaldybėje matyti, kad per pastaruosius 8 metus gyventojų skaičius rajone kasmet mažėjo vidutiniškai po 1,8 proc. 2022 m. Raseinių rajone gyveno beveik 30,6 tūkst. gyventojų. Kaip buvo minėta 1.5.1 skyriuje, nors gyventojų skaičius savivaldybėje mažėjo, komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui augo panašiu greičiu kaip ir bendras atliekų kiekis, t. y. vidutiniškai 3,2 % per metus. Tikėtina, kad panašios demografinės bei komunalinių atliekų susidarymo tendencijos išliks ir iki 2027 m.

Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus pokyčio tendencijas, prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas pateiktas 31 lentelėje.

31 lentelė. Prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas Raseinių rajone iki 2027 m.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Nuolatinių gyventojų skaičius Raseinių rajone	30 620	30 071	29 532	29 003	28 483	27 972
Komunalinės atliekos, t (įskaitant namudinį kompostavimą ir USAD sistemoje surenkamas užstatinių pakuočių atliekas)	12 517	12 651	12 781	12 911	13 037	13 160
Susidarančių KA kiekis tenkantis vienam gyventojui, Raseinių rajone, kg/metus	409	421	433	445	458	470

Vertinant komunalinių atliekų sudėtį buvo daroma prielaida, kad šių atliekų sudėtis planavimo laikotarpiu nesikeis. Prognozuojama, kad per savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą surenkamų atliekų kiekiai išliks panašių apimčių, net šiek tiek augs (gyventojų kiekio mažėjimą kompensuos sąlyginai didesnis vartojimas, aukštesnės kokybės ir priimtinesnės surinkimo paslaugos). Taip pat dėl skatinimo augs biologinių atliekų namudinis kompostavimas, bus sukurta jo apskaitos sistema, didės surenkamų žaliųjų atliekų kiekiai (32 lentelė).

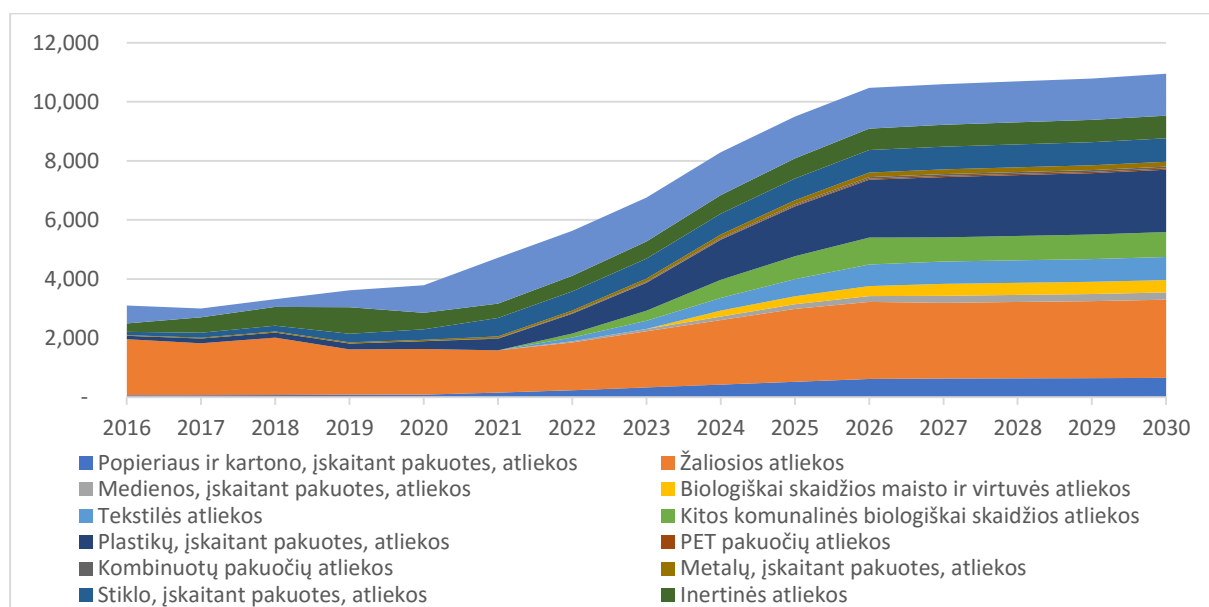
32 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Raseinių rajone iki 2027 m. (su namudinio kompostavimo kiekiais), tonomis

Komunalinių atliekų frakcijos	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Susidarančių KA sudėtis su namudinio kompostavimo kiekiais	12 517	12 651	12 781	12 911	13 037	13 160
<i>Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	803	812	820	828	836	844
<i>Žaliosios atliekos</i>	2 564	2 591	2 618	2 645	2 671	2 696
<i>Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	282	285	288	291	294	296
<i>Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos</i>	643	650	656	663	670	676
<i>Tekstilės atliekos</i>	1 027	1 037	1 048	1 059	1 069	1 079
<i>Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos</i>	972	982	992	1 002	1 012	1 022
Visos biologiškai skaidžios atliekos	6 290	6 357	6 423	6 488	6 551	6 613
<i>Plastikų įskaitant pakuotes, atliekos</i>	2 589	2 616	2 643	2 670	2 696	2 722
<i>PET pakuočių atliekos</i>	52	52	53	53	54	54
<i>Kombinuotų pakuočių atliekos</i>	69	70	71	71	72	73
<i>Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	190	192	194	196	198	200
<i>Stiklo įskaitant pakuotes, atliekos</i>	812	821	829	838	846	854
Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos	3 712	3 751	3 790	3 828	3 866	3 902
<i>Inertinės atliekos</i>	881	891	900	909	918	927
<i>Kitos atliekos</i>	1 634	1 651	1 668	1 685	1 702	1 718
Inertinės ir kitos atliekos	2 515	2 542	2 568	2 594	2 620	2 645

2.4 Komunalinių atliekų srautų tvarkymo ateityje vertinimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane savivaldybėms numatyta užduotis – atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., o 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio. Atsižvelgiant į šią užduotį ir pagal ją modeliuojamus prognozuojamus atliekų srautus (9 paveikslas, 33 lentelė), savivaldybei intensyviai plėtojant rūšiuojamojo surinkimo sistemą (34 lentelė), 2027 m. prognozuojamas labai ženklus (beveik 3 kartus) mišrių komunalinių atliekų mažėjimas bei ženklus per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas atskirai surenkamų atliekų srautų kiekių išaugimas (beveik 2,3 karto). Norint pasiekti 2027 m. 80 proc. atskiro surinkimo užduotį, turės būti maksimaliai išnaudojama jau sukurta rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūra (antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų konteineriai, žaliųjų atliekų, tekstilės konteineriai, DGASA, surinkimas apvažiavimo būdu, papildančios sistemos, USAD sistema ir pan.) bei plėtojama nauja (maisto atliekų surinkimo konteineriai, tankinamas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų konteinerių tinklas, DGASA tinklas, ŽAKA).

9 paveikslas. Rūšiuojamuoju būdu per KATS surenkamų komunalinių atliekų srautai Raseinių rajone iki 2030 m. (įvertinant ir užstatinių pakuočių atliekų surinkimą)

Numatytų komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo ir planuojamo pasiekti efekto vertinimas pateiktas 2.4.1-2.4.5 skyriuose. Informacija apie iki 2027 m. planuojamus pasiekti komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo rodiklius Raseinių rajone pateikta 33 lentelėje ir 35 lentelėje.

Planuojant komunalinių atliekų tvarkymą, atsižvelgta į nustatytas valstybines komunalinių atliekų tvarkymo užduotis (30 lentelė). Vertinama, kad įgyvendinus numatytas *Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* priemones, 2027 m. atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis pasieks 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio rajone (35 lentelė). Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys apie 4 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio (darant prielaidą, kad bus šalinamos tik atliekos po apdorojimo MBA įrenginiuose, netinkamos nei perdirbimui, nei energijos gamybai). Labiausiai keisis perdirbamų ir kitais būdais tvarkomų atliekų kiekių santykis. 2027 m. pavykus pasiekti 80 proc. rūšiuojamojo surinkimo užduotį, perdirbimui ir pakartotiniam naudojimui turėtų būti paruošiama 59 proc. komunalinių atliekų, o panaudojama (energijos gamybai, sąvartyno reikmėms, užpildams ir kt. tikslais) – 37 proc. Kauno regione jau šiuo metu perdirbama santykinai daug komunalinių atliekų, nes visos MBA įrenginiuose iš MKA srauto atskirtos BSA yra apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose, ir šie sutvarkyti BSA kiekiai (kas sudaro ženklų MKA srauto dalį) laikomi perdirbtomis atliekomis. 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama

Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų, kol kas leidžia taip skaičiuoti atliekų perdirbimo užduotis, tačiau minėta direktyva numato, kad nuo 2027 m. sausio 1 d. valstybės narės biologines komunalines atliekas, patekusias į aerobinio ar anaerobinio apdorojimo operaciją, gali laikyti perdirbtomis atliekomis tik tada, jeigu jos surinktos atskirai. Taigi, vertinant 2027 m. perdirbimo rodiklius, daroma prielaida, kad iš MKA srauto atskirtos BSA bus apdorojamos ir panaudojamos, bet ne perdirbamos.

33 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų srantai Raseinių rajone 2022-2027 m., tonomis

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Rūšiuojamuoju būdu (per KATS), per USAD sistemą surinktos KA ir sukompostuotos biologinės atliekos susidarymo vietoje, t, tame tarpe:	5 633	6 758	8 292	9 500	10 472	10 597
<i>Biologinės ir biologiškai skaidžios atliekos, t</i>	2 156	2 929	3 973	4 773	5 404	5 410
<i>Pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos¹, t</i>	1 426	1 763	2 237	2 630	2 963	3 071
<i>Inertinės ir kitos atliekos, t</i>	2 051	2 066	2 082	2 098	2 105	2 116
MKA, t	6 884	5 892	4 489	3 411	2 565	2 564
Iš viso:	12 517	12 651	12 781	12 911	13 037	13 160

34 lentelė. Prognozuojami rūšiuojamuoju būdu surenkamų ir susidarymo vietoje sukompostuotų atliekų srantai Raseinių rajone 2022-2027 m., tonomis

Komunalinių atliekų frakcijos	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Rūšiuojamuoju būdu surenkamų ir susidarymo vietoje sukompostuotų atliekų sudėtis ir kiekis, t	5 633	6 758	8 292	9 500	10 472	10 597
<i>Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	236	331	426	522	617	633
<i>Žaliosios atliekos, tame tarpe</i>	1 619	1 901	2 184	2 467	2 608	2 561
<i>Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	40	79	119	158	198	237
<i>Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos</i>	-	-	203	270	338	406
<i>Tekstilės atliekos</i>	126	277	428	579	730	756
<i>Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos</i>	136	341	613	776	913	817
Visos biologiškai skaidžios atliekos	2 156	2 929	3 973	4 773	5 404	5 410
<i>Plastikų įskaitant pakuotes, atliekos</i>	670	944	1 355	1 685	1 959	2 041
<i>PET pakuočių atliekos</i>	7	15	22	29	36	44
<i>Kombinuotų pakuočių atliekos</i>	24	31	38	45	51	58
<i>Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	77	97	117	137	153	160
<i>Stiklo įskaitant pakuotes, atliekos</i>	648	677	706	735	764	769
Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos¹	1 426	1 763	2 237	2 630	2 963	3 071
<i>Inertinės atliekos</i>	529	580	631	682	724	741
<i>Kitos atliekos</i>	1 522	1 487	1 451	1 416	1 380	1 374
Inertinės ir kitos atliekos	2 051	2 066	2 082	2 098	2 105	2 116

¹ Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos įvertintos prie biologinių ir biologiškai skaidžių atliekų

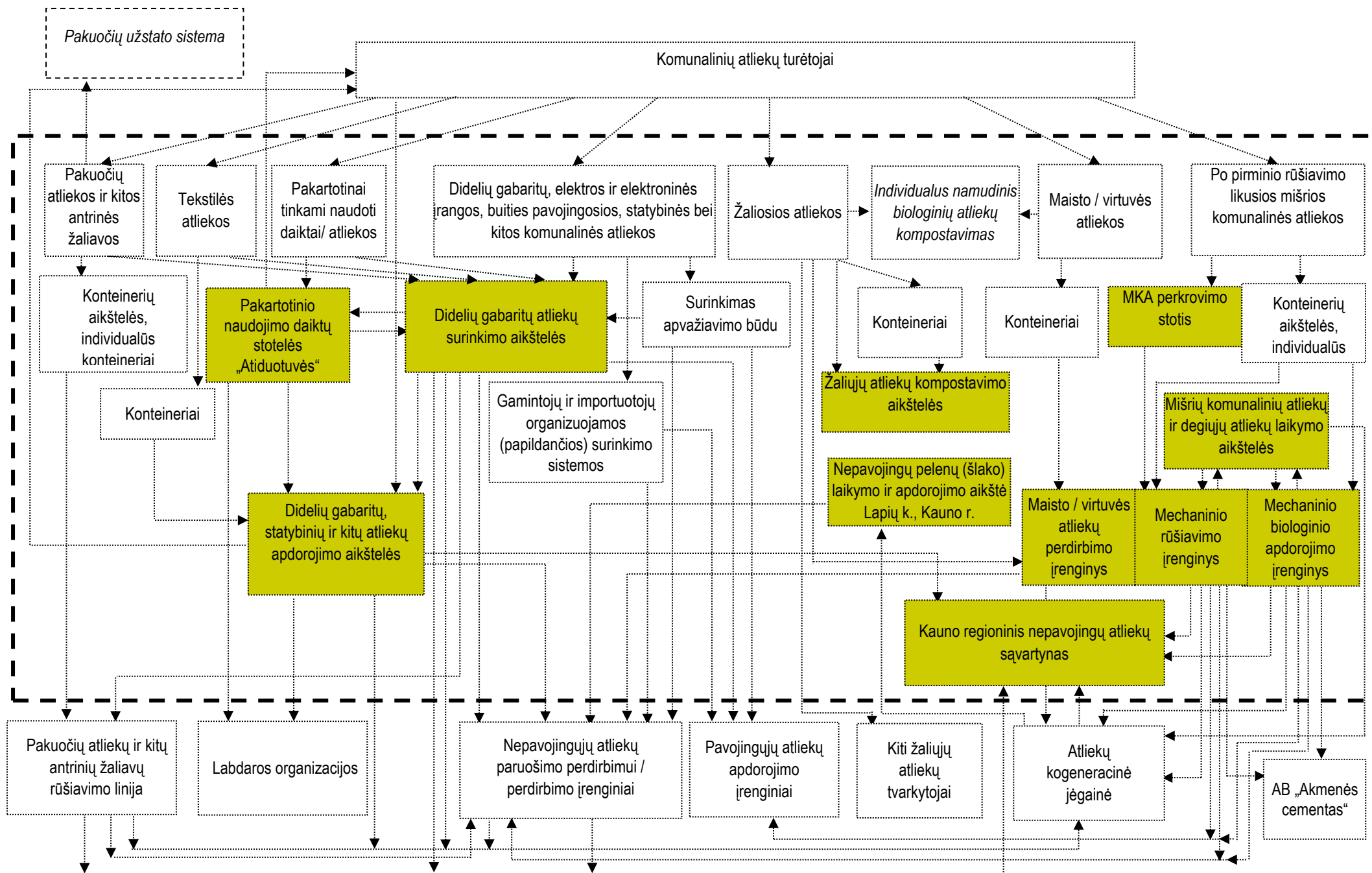
35 lentelė. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Raseinių rajone iki 2027 m.

Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	2022	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Raseinių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)²</i>	52%	56%	60%	63%	65%	59%
<i>Planuojamas šalinti Raseinių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	13%	11%	8%	6%	5%	4%
Rūšiuojamojo surinkimo užduotys						
Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis atitinkamais metais turi sudaryti ne mažiau kaip nurodytas proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.		60%	65%	70%	75%	80%
<i>Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Raseinių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>		53%	65%	74%	80%	81%
Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą					2 papildomos DGASA	

36 lentelė. Surenkamų komunalinių atliekų kiekiai vienam gyventojui Raseinių rajone iki 2027 m.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
MKA, kg/gyv.	225	196	152	118	90	92
Maisto ir virtuvės atliekos, kg/gyv.	-	-	7	9	12	14
Žaliosios atliekos, kg/gyv.	53	63	74	85	92	92
Visų pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos, kg/gyv.	54	70	90	109	126	132

² Vertinant inertinių atliekų, atskirtų iš MKA srauto, perdirbimą ir panaudojimą bei BSA kompostavimą (perdirbimą) MBA/MAR įrenginiuose

10 paveikslas. Komunalinių atliekų tvarkymo šrantai Raseinių rajone, 2027 m.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema

Regioninės atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūra

2.4.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas

Atliekų prevencija yra aukščiausias prioritetas atliekų susidaryme ir tvarkyme. Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose.

Iki 2027 m. Raseinių rajone planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje bei vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.). Viešinimo kampanijomis bei įvairiais projektais bus siekiama ugdyti atliekų turėtojų sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (keisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti). Kauno mieste planuojama edukacijų erdvė atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo tema. Šia edukacijų erdve galės naudotis visų Kauno regiono savivaldybių atstovai, joje bus organizuojamos įvairios veiklos ir renginiai, skirti viso regiono gyventojams.

Didelis dėmesys bus skiriamas maisto ir kitų atliekų prevencijai, o tų atliekų, kurių neįmanoma išvengti – tinkamam atskyrimui ir sutvarkymui, daugkartinių gaminių naudojimui, vienkartinių plastikinių gaminių vartojimo mažinimui, buityje susidarančių pavojingųjų atliekų vengimui ir pan.

Lietuvoje nėra nei duomenų, nei skaičiavimo metodikos, kiek galima sumažinti komunalinių atliekų kiekį, taikant atliekų prevencijos priemones, todėl iki 2027 m. kiekybinis atliekų prevencijos rodiklis nenustatomas. Didžiausios pastangos bus nukreiptos į mišrių komunalinių atliekų kiekio mažinimą, siekiant, kad 2027 m. vienas gyventojas sugeneruotų ne daugiau kaip 92 kg/metus MKA (2021 m. šis rodiklis buvo 246 kg/metus).

Atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose produktų ar jų sudedamųjų dalių paruošimas naudoti pakartotinai yra išskirtas kaip atskiras atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetas. Dėl šios priežasties Raseinių rajone ir regione numatoma skatinti ne tik atliekų prevencijos veiklą, bet ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus:

- organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles „Atiduotuvė“); stotelės „Atiduotuvė“ bus įrengtos visose DGASA;
- įrengti pakartotinio naudojimo daiktų eksponavimo ir realizavimo centrą (parduotuvėlę) Kauno mieste, kartu su edukacijų ir laisvalaikio erdve atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo tema;
- teikiant mokamą daiktų/atliekų surinkimo iš namų ūkių paslaugą ir nuvežimą į DGASA ar „Atiduotuvė“, gerinti pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimo stotelių/ DGASA tinklo „Atiduotuvė“ paslaugų prieinamumą.

Vertinama, kad įgyvendinus visas suplanuotas priemones, regione per metus bus paruošiama naudoti pakartotinai apie 20 t atliekų/daiktų.

2.4.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Žaliosios atliekos. Raseinių rajone ir toliau planuojama skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis. Raseinių rajono savivaldybės individualių namų gyventojai, pageidaujantys biologines atliekas kompostuoti namų ūkių valdose, jau yra aprūpinti kompostavimo dėžėmis, skirtomis kompostuoti žaliąsias atliekas bei augalinės kilmės maisto atliekas, planuojama kompostavimo namų sąlygomis plėtra (37 lentelė). Vertinama, kad pasinaudojant esamomis ir planuojamomis kompostavimo dėžėmis, individualiose valdose galima sukompostuoti 1,4 - 3,6 tūkst. tonų augalinės kilmės biologinių atliekų.

37 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų kompostavimo namų sąlygomis infrastruktūra Raseinių rajone

Individualių valdų sk.	Kompostavimo dėžės (900 l talpos, esamos), vnt.	Sukompostuojama biologinių atliekų namų sąlygomis (esamos dėžės), t	Kompostavimo dėžių papildomas poreikis, vnt.	Sukompostuojama biologinių atliekų namų sąlygomis, įvertinus papildomų dėžių poreikį, t
9 027	4 000	1 368	3 000	3 557

Raseinių rajono savivaldybėje ir toliau bus teikiama žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais nemokama paslauga, t.y. įskaičiuota į vietinės rinkliavos mokestį (19 lentelė **Error! Reference source not found.**).

38 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų surinkimo infrastruktūra Raseinių rajone

Savivaldybė	Individualių valdų sk.	Esami žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	Žaliųjų atliekų surinkimui individualių konteinerių poreikis, vnt.
Raseinių r.	9 027	5 000	-

Plano įgyvendinimo laikotarpiu esant paramos galimybėms, Raseinių rajone planuojama įrengti naują ŽAKA, kurios pajėgumai sieks 2 400 t/metus.

39 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūra (ŽAKA) Raseinių rajone

Savivaldybė	Esama/ planuojama ŽAKA	Esamos ŽAKA pajėgumas, t/m	Planuojamos naujos ŽAKA pajėgumas, t/m
Raseinių r.	Planuojama, vieta tikslinama (preliminari vieta - prie esamos DGASA Gėluvos k., Ariogalos sen., Raseinių r. sav.)		2 400

Planuojama, kad 2027 m. Raseinių rajono savivaldybėje bus atskirai surenkama ir sukompostuojama apie 1,2 tūkst. tonų žaliųjų atliekų.

Maisto atliekos. *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* savivaldybėms numatyta užduotis – iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.

Vadovaujantis *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* užduotimis, MVA atskirą surinkimą arba kompostavimą planuojama organizuoti Raseinių ir Ariogalos miestuose. Raseinių rajono savivaldybė nusprendė, kad MVA surinkimui bus naudojami jau įsigyti 240 l talpos konteineriai (2600 vnt.) ir MVA bus renkamos kartu su žaliosiomis atliekomis 1 kartą per 2 savaites (26 kartus per metus). Jei kartu su žaliosiomis atliekomis surinktų MVA nebūtų galimybės apdoroti Kauno RATC įrenginiuose Zabieliškyje, tokiu atveju būtų renkamos žaliosios atliekos tik su augalinės kilmės MVA sezono metu (iš viso 18 kartų per metus) ir vežamos kompostuoti į Raseinių nuotekų dumblo ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę. Žaliosios atliekos su augalinės kilmės maisto atliekomis nuo 2023 m. renkamos Raseinių ir Ariogalos miestuose, Gėluvos, Taurupio, Mirklių, Arškainių, Trupinėlių, Paverkšnio, Geišių, Ančakių kaimuose, Viduklės, Nemaškčių, Šiluvos, Girkalnio, Betygalos, Kalnujų miesteliuose, Sujainių, Virgainių, Norgėlių, Kaulakių, Paliepių, Gruzdiškės, Ramonų, Butkiškės, Gylių, Slabados, Gabšių ir Aukštkelių kaimuose. 2022 m. gruodžio 31 d. duomenimis šiose gyvenvietėse gyveno apie 20,7 tūkst. gyventojų.

40 lentelė. Raseinių rajono gyvenvietės, kuriose planuojamas MVA surinkimas bei planuojami surinkti MVA kiekiai

Savivaldybė	Gyventojų skaičius savivaldybėje, 2021 m.	Gyvenamoji vietovė, kurioje planuojamas atskiras MVA surinkimas	Gyventojų skaičius gyvenvietėse, 2021 m.	Planuojamas surinkti maisto atliekų (grynasis) kiekis, t	Planuojamas surinkti maisto atliekų kiekis (su 7 proc. priemaišų), t
Raseinių r.	31 192	Ariogala	2 743	359 arba 1300 t su ŽA	386 arba 1300 t su ŽA
		Raseiniai	9 865		
			40%	28,5 kg/gyv.	30,6 kg/gyv.

Šaltinis: Kauno RATC duomenys, 2022 m.

Atsižvelgiant į užsienio šalių patirtį, planuojama namų ūkius, kuriems bus teikiama MVA atskiro surinkimo paslauga, aprūpinti ne tik konteneriais, bet ir maisto atliekų kibirėliais, kurie naudojami virtuvėse. Preliminarus kibirėlių, maišelių į juos bei kontenerių poreikis Raseinių rajono savivaldybėje pateiktas 41 lentelėje. Kokius maišelius naudoti šioms kibirėliams (plastikinius ar kompostuojamus), turėtų būti nuspręsta projektuojant MVA perdirbimo pajėgumus ir paaiškėjus, kokie reikalavimai priimamų atliekų švarumui bus keliami, siekiant gautą raugą toliau kompostuoti ir panaudoti žemės ūkyje.

41 lentelė. Preliminarus virtuvinių kibirėlių, maišelių bei MVA kontenerių poreikis Raseinių rajono savivaldybėje

Būstai				Kibirėlių poreikis, vnt.	Maišelių poreikis, vnt./metus	Kontenerių poreikis	
1-2 butų namai, vnt.	Butai daugiabu- čiuose namuose, vnt.	Iš viso savivaldy- bėje būstų, vnt.	Planuojamas aptarnauti namų ūkių skaičius, vnt.			Bendro naudojimo pusiau požeminiai, > 1 m ³	Indivi- dualūs (60 l talpos)
11 290	4 789	16 079	6 619	6 619	721 471	2600 (240 l talpos), jau turimi	

Šaltinis: Pasirengimo maisto ir virtuvės atliekų atskiro surinkimo įdiegimui Kauno regiono savivaldybėse galimybių studija, Kauno RATC, 2022 m.

Vertinama, kad 2027 m. Raseinių rajone bus atskirai surenkama (be žaliųjų atliekų) apie 380 t/metus maisto ir virtuvės atliekų.

Atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų apdorojimui Kauno regione planuojami sukurti regioniniai Maisto atliekų perdirbimo pajėgumai. Kol kas dar nėra priimtas galutinis sprendimas dėl techninių sprendinių ir vietos alternatyvos pasirinkimo. Regioninis Maisto atliekų perdirbimo įrenginys gali būti įrengiamas Kauno MBA arba Zabieliškio MAR teritorijose³. Atsižvelgiant į galimybę gauti ES finansinę paramą, kuri gali būti skiriama tik biologinių atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimui, galėtų būti įgyvendinta galimybių studijos⁹ 2.3 alternatyva - Zabieliškio MAR įrenginių teritorijoje įdiegta depakerio sistema biomasės išskyrimui bei biodujų gamybos iš išgrynintos biomasės sistema (termofilinė šlapio tipo nepertraukiamo veikimo anaerobinio apdorojimo sistema ir kreogeninio biodujų gryninimo ir suskystinimo sistema), o susidaręs raugas (digestatas) būtų nusauginamas ir kompostuojamas kartu su žaliosiomis atliekomis. Planuojamo maisto atliekų perdirbimo principinė technologinė schema bei srautų diagrama pateikta 11 paveiksle. Planuojami sukurti maisto atliekų perdirbimo pajėgumai – 15 000 t/m.

Iš MVA atskirtos priemaišos (plastikinės pakuotės, stiklo pakuotės, metalinės pakuotės, kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius) apdorojimo atliekos) bus perduodamos šias atliekas naudojančioms ar šalinančioms įmonėms.

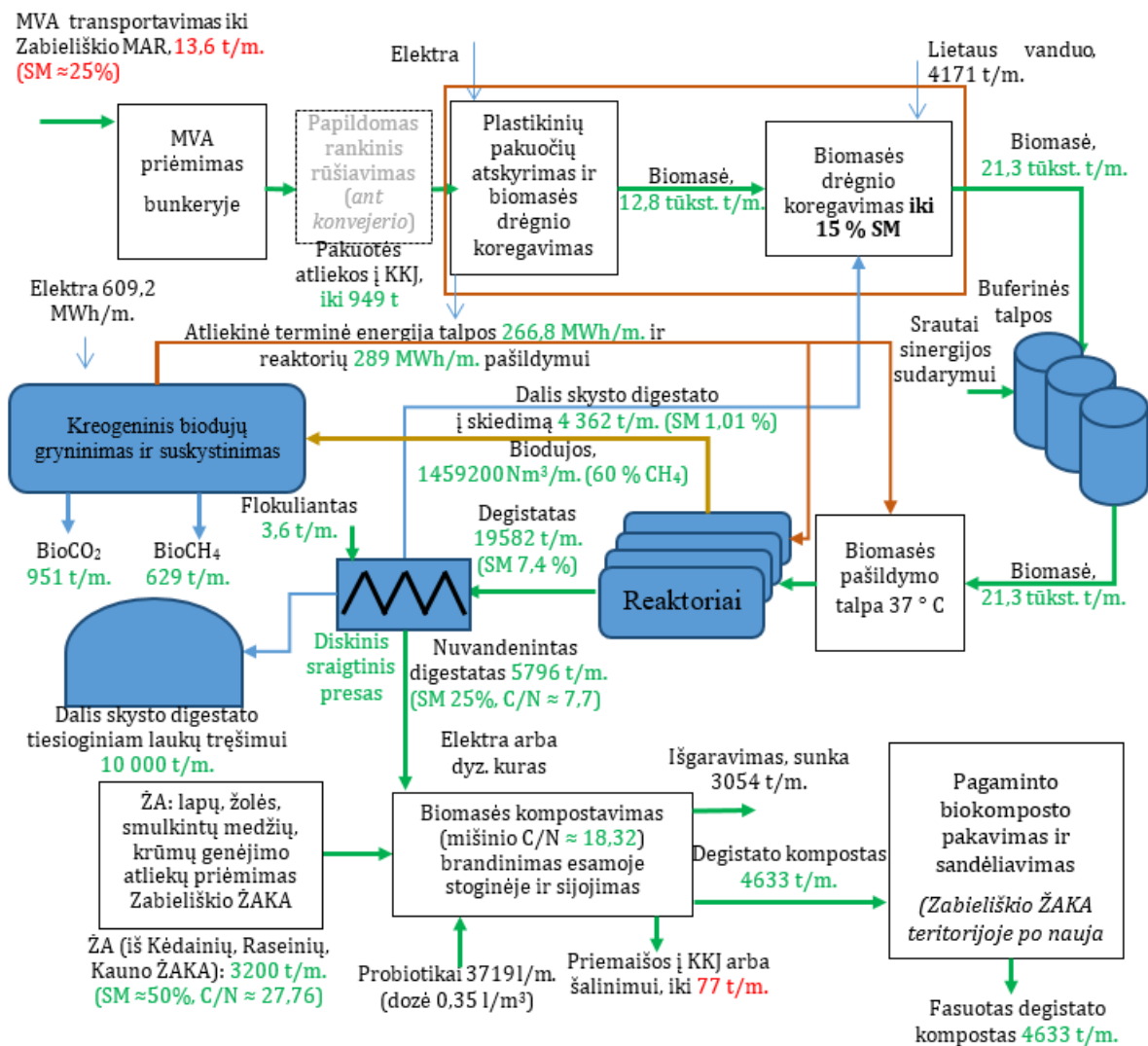
Kadangi biodujų naudojimas kogeneracijoje gaminat terminę ir elektros energiją nėra itin efektyvu, svarstoma pagamintas biodujas transformuoti į didesnės pridėtinės vertės produktą – biometaną. Galutinis techninis sprendinys bus tikslinamas projektavimo metu.

³ Vadovaujantis Kauno RATC užsakymu parengta Pasirengimo maisto ir virtuvės atliekų atskiro surinkimo įdiegimui Kauno regiono savivaldybėse galimybių studija, 2022 m.

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarančių maisto / virtuvės atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Diegiant maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo iš gyventojų sistemą, bus svarstoma galimybė į šią sistemą ateityje įtraukti ir viešojo maitinimo įstaigas.

Informacija apie kitų biologiškai skaidžių atliekų, esančių mišrių komunalinių atliekų sraute, planuojamą tvarkymą pateikta 2.4.5 skyriuje.

11 paveikslas. MVA paruošimo perdirbimui depakeryje Zabieliškio MAR, anaerobinio apdorojimo ir aerobinio nusausinto raugo apdorojimo kartu su ŽA, maksimaliai panaudojant esamą infrastruktūrą, srautų diagrama ir principinė technologinė schema

2.4.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, didžiausias atliekų tvarkymo prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo būdu, nes

tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje.

Raseinių rajono savivaldybė yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis – VšĮ „Žaliasis taškas“, VšĮ „Gamtos ateitis“⁴ ir VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“⁵ - bei trišales sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo. Tačiau priėmus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4-2, 7, 10, 11-2 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymą*, savivaldybės (arba jų pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriai) iki 2022 m. gruodžio 1 d. *Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo* nustatyta tvarka turėjo pradėti procedūras pakuočių atliekų tvarkytojams, kurie teiks komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugą, parinkti. O esamos bendradarbiavimo sutartys su pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis per 6 mėnesius nuo pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarčių pasirašymo turės būti pakeistos arba sudarytos naujos, kad atitiktų naujus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* reikalavimus. Tikimasi, kad šie pokyčiai prisidės prie pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos efektyvumo didinimo.

Raseinių rajono savivaldybėje gerai išvystyta pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra (žr. 1.5.3 skyrių), tačiau bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, ji toliau bus tobulinama ir prižiūrima. Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Raseinių rajone pateiktas 42 lentelėje.

42 lentelė. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Raseinių rajone

Trūkstamas/ planuojamas individualių pakuočių konteinerių poreikis, vnt.		Planuojamas kolektyvinių pakuočių atliekų surinkimo konteinerių ir aikštelių poreikis, GYVENTOJAMS, vnt.				Planuojamas kolektyvinių pakuočių atliekų surinkimo konteinerių poreikis, JURIDINIAMS ASMENIMS, vnt.			
Pakuočių, 0,24 m ³	Stiklo, 0,12 m ³	Popieriui	Plastikui	Stiklui	Konteinerių aikštelės/ pastatymo vietos	Popieriui	Plastikui	Stiklui	
2022*	2022*	-	-	-	-	500	500	500	

* ateities poreikis mažoms gyvenvietėms ir vienkiemiams

Šaltinis: savivaldybės duomenys, 2022 m.

Kadangi patys žemiausi rūšiavimo rezultatai (mažiausi tinkamai išrūšiuoti ir sutvarkyti kiekiai) yra daugiabučiuose gyvenančių gyventojų, kurie naudojami bendro naudojimo konteineriais, tad šiai tikslinei grupei turės būti skiriamas didžiausias dėmesys, skatinant rūšiuoti atliekas ir naudotis jau sukurta rūšiavimo infrastruktūra. Planuojama vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir tinkamą tvarkymą, didelį dėmesį skiriant daugiabučių namų gyventojų rūšiavimo įgūdžiams tobulinti.

Atsižvelgiant į tai, kad vis dar dideli pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekiai patenka į mišrias atliekas, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimo potencialas yra ganėtinai didelis, todėl planuojama, kad iki 2027 m. atskirai surenkamų šių atliekų kiekiai turėtų išaugti beveik 3 kartus (34 lentelė). Atliekų turėtojams bus suteikiama visa reikalinga informacija, kaip teisingai rūšiuoti atliekas, didelį dėmesį planuojama skirti švietimo kampanijoms, ir toliau bus plėtojama rūšiavimo infrastruktūra. Siekiant

⁴ VšĮ „Gamtos ateitis“ nuo 2023-01-01 perdavė visas teises ir pareigas, organizuojant gamintojų ir importuotojų pakuočių atliekų tvarkymą, Gamintojų ir importuotojų asociacijai „Gamtos ateitis“

⁵ VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 003 galiojimas panaikintas Aplinkos apsaugos agentūros 2022-10-05 sprendimu Nr. LO-4 ir įstaiga 2022-10-12 įgijo bankrutuojančios įmonės statusą.

mažinti priemaišas ir gryninti rūšiuojamuoju būdu surinktus atliekų srautus, planuojama didinti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, įskaitant juridinių asmenų kontrolę.

2.4.4 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane savivaldybėms numatytos šios rūšiuojamojo surinkimo plėtros užduotys:

- sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti;
- atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;
- iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;
- iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingas atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas);
- pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);

Aukščiau išvardintų atliekų atskiras surinkimas numatomas per DGASA (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą bei apmokestinamųjų gaminių tvarkymą). Be to, gyventojams ir toliau bus siūlomi alternatyvūs atliekų atskiuro surinkimo būdai, t. y. surinkimas apvažiavimo būdu (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą) bei kitomis priemonėmis.

Planuojama, kad buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei naudotų padangų tvarkymo veikla ir toliau bus organizuojama bendradarbiaujant su licencijuotomis elektros ir elektroninės įrangos bei padangų gamintojų ir importuotojų organizacijomis, kurios ir toliau vykdys įsipareigojimus, numatytus teisės aktų nustatyta tvarka su Kauno RATC sudarytose sutartyse dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų surinkimo Kauno RATC įrengtose DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. 2023 m. pradžioje Aplinkos ministerija pristatė planuojamus Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimus. Jeigu šiems įstatymo pakeitimams bus pritarta, padangų gamintojams ir importuotojams ar jų organizacijoms nereikės sudaryti sutarčių su RATC dėl padangų atliekų surinkimo DGASA ir dengti šių aikštelių eksploatavimo išlaidas. Šiose aikštelėse surinktų padangų atliekų, už kurių priėmimą bus imamas savivaldybės nustatytas mokestis, tvarkymą organizuotų RATC. DGASA nemokamai priimtų tik iš gyventojų buityje susidarančių neapmokestinamų padangų atliekas, kurių sutvarkymo sąnaudos būtų įtraukiamos į vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų kainą.

DGASA tinklo plėtra. Siekiant užtikrinti didesnę pavojingųjų, statybinių, didelių gabaritų atliekų, EEI atliekų, baterijų ir akumuliatorių atliekų, naudotų padangų ir kitų atliekų surinkimo ir rūšiavimo patogumą visiems komunalinių atliekų turėtojams, taip pat vykdant *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* numatytą užduotį iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą, kad kaimo vietovėse DGASA būtų įrengta ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų, iki 2027 m. Raseinių rajone planuojama įrengti **dvi naujas (papildomas) DGASA**. Aikštelių vietas parinks Raseinių rajono savivaldybė taip, kad rajono gyventojams būtų patogiu jomis naudotis (preliminariai aikštelės planuojamos Viduklės ir Pajūrio seniūnijose). Kadangi esama ir planuojama DGASA skirtos gyventojams aptarnauti, jomis negali naudotis juridiniai asmenys, pas kuriuos taip pat susidaro didelių gabaritų atliekos, todėl planuojama peržiūrėti Kauno RATC DGASA kainodarą ir organizuoti mokamą atliekų, viršijančių nustatytus nemokamus kiekius, priėmimą iš gyventojų bei juridinių asmenų bent vienoje DGASA kiekvienoje savivaldybėje, taip pat praplečiant už mokestį priimamų atliekų rūšių sąrašą.

Siekiant padidinti DGASA paslaugų prieinamumą, planuojama organizuoti atskirą didelių gabaritų atliekų bei buityje susidarančių statybinių atliekų surinkimą apvažiavimo būdu, individualios atliekų išvežimo paslaugos pagal gyventojų užsakymą teikimą ir pan.

Pavojingųjų atliekų surinkimas ir tvarkymas. Numatant komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, labai svarbu užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir juose gaunamus produktus patektų kuo mažiau pavojingų medžiagų, todėl savivaldybės, organizuojamos komunalinių atliekų surinkimo sistemos, turi užtikrinti atskiros buities pavojingųjų atliekų surinkimo paslaugų teikimą ir visuomenės švietimą. Savivaldybė turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsiskoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas.

Pavojingųjų atliekų surinkimas bus ir toliau vykdomas DGASA ir apvažiavimo būdu (planuojama savivaldybėje organizuoti nemokamą apvažiuojamąjį surinkimą ne rečiau kaip 4 kartus per metus, mokamą individualią atliekų išvežimo paslaugą pagal gyventojų užsakymą, ir kt.). Kauno RATC planuoja parengti ir su visomis regiono savivaldybėmis suderinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimo vadovą, kuris bus skirtas gyventojams ir suteiks visą būtiną informaciją, kaip tinkamai rūšiuoti pavojingąsias atliekas.

Savivaldybė arba Kauno RATC, sudarant su gamintojais ir importuotojais ar jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, sieks, kad pavojingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius konteinerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.

Tekstilės atliekų surinkimas. Tekstilės atliekų atskiras surinkimas ir toliau numatomas per DGASA bei vykdant konteinerinį šių atliekų surinkimą savivaldybėje. Numatomas papildomas poreikis įsigyti tekstilės konteinerių – iki 50 vnt. Tekstilės konteineriai skirti pakartotiniam naudojimui tinkamiems drabužiams ir aprangos aksesuarams surinkti: tvarkingiems rūbams, avalynei, rankinėms, užuolaidoms.

43 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteineriai Raseinių rajone

Savivaldybė	Turimas/ naudojamas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių skaičius, vnt.	Pagal 2022 m. pateiktas paraiškas APVA tekstilės atliekų konteinerių skaičius, vnt.	Papildomas poreikis tekstilės atliekų konteineriams, skaičius
Raseinių r.	61		50

Šaltinis: savivaldybės duomenys, 2022 m.

2.4.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Siekiant atliekų tvarkymo sistemos efektyvumo ir ekonominės naudos vartotojams, mišrių komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros išlaikymas bei plėtra ir toliau bus vykdoma regioniniu principu. Planuojamu laikotarpiu numatyta modernizuoti esamus Kauno MBA įrenginius, siekiant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, o taip pat inertinių medžiagų. MBA įrenginių modernizavimas planuojamas po to, kai bus įdiegtas rūšiuojamasis maisto atliekų surinkimas. Planuojama atnaujinti biologinio apdorojimo dalį, siekiant mažinti pagaminamo techninio komposto kiekius ir skatinti panaudojimo pokytį nuo 2027 m. Kauno RATC siekia kuo daugiau atliekų perdirbti ar kitaip panaudoti, kad būtų palaipsniui atsiskoma atliekų šalinimo sąvartynuose. Kauno MBA įrenginiuose apdorojamų mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai rodo, kad patenkančio plastiko atliekų srautas sudaro 23,6 proc., efektyviai išskiriant plastikų atliekas, šis kiekis ženkliai prisidėtų prie komunalinių atliekų perdirbimo užduoties įgyvendinimo. Turimų rūšiavimo pajėgumų efektyvumo didinimas gerintų racionalaus lėšų panaudojimo, žiedinės ekonomikos principų įgyvendinimą, mažintų mokestinę naštą gyventojams, kadangi plastiko atliekų paruošimo perdirbimui efektyvinimas mažintų jo šalinimo ar deginimo kaštus. MBA įrenginių modernizavimo terminai ir apimtys priklausys nuo planuojamos gauti ES paramos.

Per DGASA surinktų atliekų apdorojimui ir (ar) galutiniam sutvarkymui planuojama įrengti didelių gabaritų, statybinių ir kt. atliekų apdorojimo aikšteles, o taip pat deginti skirtų ir mišrių komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikšteles Lapių k., Kauno r. ir Zabieliškio k., Kėdainių r. Mišrių komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikšteles (20000 t Lapėse ir 8000 t Zabieliškyje) sąvartynuose planuojama įrengti tam atvejui, jeigu dėl atliekų deginimo įrenginių laikino veiklos sustabdymo (planinės patikros ir pan.), MBA įrenginių gedimo, einamojo remonto ar įrenginių modernizacijos kiltų poreikis laikinai saugoti iš Kauno regiono savivaldybių surinktas mišrias komunalines atliekas.

Saugiam atliekų šalinimui užtikrinti, susidarančio filtrato kiekių bei taršos mažinimui, planuojama užsipildžius likutiniam laisvam tūriui, uždengti Zabieliškio regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno Zabieliškio k., Kėdainių r. užpildytas atliekų sekcijas, uždengimui panaudojant pelenus, techninį kompostą, statybines atliekas ir kt. medžiagas. Filtrato taršos mažinimui suplanuoti Zabieliškio sąvartyno filtrato valymo įrenginiai įdiegti 2022 m.

Po rūšiavimo likusios netinkamos perdirbimui energetinę vertę turinčios atliekos ir toliau bus tiekiamos energijos gamybai. *Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane* taip pat numatyta įvertinti galimybes iš energetinę vertę turinčių atliekų gaminti ir realizuoti kietąjį atgautąjį kurą.

Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė – atlikti galimybių studiją dėl regioninių įrenginių (MBA, MAR, maisto atliekų perdirbimo ir kt.) ir komunalinių atliekų tvarkymo veiklos optimizavimo po 2027 m., siekiant kokybiškai pasirengti komunalinių atliekų tvarkymo planavimui sekančiam planavimo periodui nuo 2028 m.

Siekiant įgyvendinti *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* nustatytą valstybinę komunalinių atliekų tvarkymo užduotį – iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį), Raseinių rajone kasmet bus mažinamas likutinių komunalinių atliekų šalinimas. Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys apie 4 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio (35 lentelė) (darant prielaidą, kad bus šalinamos tik atliekos po apdorojimo MBA įrenginiuose, netinkamos nei perdirbimui, nei energijos gamybai). Jeigu sąvartyne taip pat būtų šalinamos gatvių sąšlavos, asbesto atliekos bei statybinių atliekų apdorojimo metu ar didelių gabaritų atliekų apdorojimo metu gauti likučiai, kurie netinkami nei perdirbimui, nei naudojimui energijai gauti, šalinamų atliekų kiekis gali būti šiek tiek didesnis, tačiau 2027 m. neviršys 8 proc.

2.4.6 Šiukšlinimo mažinimo priemonės

Pirmą kartą į *Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planą* yra įtrauktos šiukšlinimo prevencijos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti aplinkos šiukšlinimą ir sutvarkyti bešeimininkes atliekas:

- organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose;
- įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas;
- išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą;
- siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose;
- organizuoti padangų ir kitų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą;
- ir kt.

2.5 Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas

Iki 2023 m. komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo vienintelė viešoji paslauga, kurios kaina nereguluojama. Paskutiniaisiais metais didėjant gyventojų nepasitenkinimui dėl taikomo skirtingo komunalinių atliekų tvarkymo apmokestinimo savivaldybėse ir ženklus vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už paslaugas dydžio skirtumo, Aplinkos ministerijos iniciatyva buvo imtasi veiksmų, siekiant sukurti efektyvesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimo sistemą.

LR Vyriausybės programos įgyvendinimo plane buvo numatyta patvirtinti atliekų kainodaros principus, taikomus komunalinių atliekų tvarkymo paslaugoms. Atitinkamai 2021 m. gruodžio 23 d. priimti *Atliekų tvarkymo įstatymo* pakeitimai (įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.) dėl reguliuojamos komunalinių atliekų tvarkymo kainodaros įvedimo, suteikiant papildomas funkcijas nepriklausomai reguliavimo institucijai – Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (VERT).

2023 m. sausį įsigaliojus naujam reguliavimui, VERT pagal savo patvirtintą *Komunalinių atliekų tvarkymo regioninės kainos nustatymo metodiką* nustatys regionines komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainas ir prižiūrės, kaip jos taikomos. Regioninė kaina bus nustatoma 3 metų laikotarpiui, ją sudarys RATC reguliuojama kaina, pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis. Į regioninę kainą nebus įskaičiuojamos komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo, atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų sąnaudos.

Nuo 2023 m. Kauno RATC visas planuojamas vykdyti, vykdomas ar įvykdytas investicijas, susijusias su reguliuojama veikla, privalės pagrįsti ir suderinti su VERT. Be to, *Atliekų tvarkymo įstatymo* pakeitime numatyta, kad RATC privalės sumokėti VERT 0,95 procento praėjusių kalendorinių metų RATC reguliuojamosios veiklos pajamų.

Taigi komunalinių atliekų, kurias savo įrenginiuose tvarkys Kauno RATC, tvarkymo kainą nuo 2023 m. tvirtins VERT. Kadangi reguliuojama kaina bus skaičiuojama pirmą kartą 2023 m. ir šiuo metu dar nėra aiškumo dėl jos patvirtinimo, sunku įvertinti, kokia ji bus nuo 2024 m.

Reguluojama kainos dalis skirtinguose RATC skiriasi, bet galutinėje rinkliavoje už komunalinių atliekų tvarkymą tai gali sudaryti vidutiniškai apie 50 proc.

Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į VERT nustatytą regioninę kainą, taip pat vadovaudamasi LR Vyriausybės patvirtintomis vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą taisyklėmis bei Raseinių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo teisės aktais, pridėjus savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir vežimo paslaugų kainą, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo regioninės kainos patvirtinimo privalės pagal naują tvarką nustatyti rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius.

Pažymėtina, kad savivaldybių tarybos, patvirtindamos rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydžius, turi įvertinti, ar jų mokama suma už paslaugas **neviršys 1 proc.** vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų. Jei apskaičiuotas rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydis už atliekų tvarkymo paslaugas viršys 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų, savivaldybė iš naujo turės įvertinti komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir perskaičiuoti rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydį, kad jis neviršytų 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų.

3. RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONĖS

3.1 Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas 2021-2027 m.

Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų paruošimą naudoti pakartotinai, perdirbimą, kitokį naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos 44 lentelėje. Šiame priemonių plane numatytas ir prognozuojamas preliminarus investicijų poreikis komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektams (naujų įrengimui ar esamų plėtrai bei modernizavimui), lėšų poreikis visuomenės švietimui bei galimi finansavimo šaltiniai. Kaip jau buvo minėta 2.5 skyriuje, nuo 2023 m. Kauno RATC visas planuojamas vykdyti, vykdomas ar įvykdytas investicijas, susijusias su reguliuojama veikla, privalės pagrįsti ir suderinti su VERT.

2021-2027 metų vykdymo laikotarpiu Kauno regione bus baigta kurti ir pradėta eksploatuoti jau suplanuota regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra – Maisto atliekų perdirbimo įrenginys. Raseinių rajono savivaldybėje bus įrengtos 2 naujos DGASA, esant finansavimo galimybėms bus įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė. Taip pat bus eksploatuojama regioninė infrastruktūra - Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginiai, regioniniai sąvartynai (Lapių ir Zabieliškio), didelių gabaritų, statybinių ir kt. atliekų apdorojimo aikštelės, vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos principai Raseinių rajone iš esmės išliks tokie patys, kaip yra suplanuota ir numatyta *Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane*, patvirtintame 2015 m. gegužės 27 d. Raseinių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-179, t. y. ir toliau bus vystomas rūšiuojamasis atliekų surinkimas, o mišrios komunalinės atliekos apdorojamos regioniniame MBA įrenginyje, mažinamas sąvartyne šalinimų atliekų kiekis.

Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu bus skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo naudoti pakartotinai bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų bus siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones (pvz., sudarant geresnes atliekų rūšiavimo sąlygas), bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

2 skyriuje pateiktas detalesnis *Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonių aprašymas.

44 lentelė. Raseinių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo 2021-2027 m. priemonės.

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (permąstyti, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti, naudoti energijos gamybai)								
1.1. uždavinys. Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones								
1.1.1. Sukurti Kauno RATC išmaniąją programėlę apie Kauno RATC teikiamas paslaugas su galimybe integruoti savivaldybių informaciją (apie teikiamas komunalinių atliekų surinkimo paslaugas, atliekų surinkimo grafikus, remonto dirbtuves, labdaros organizacijas ir pan.)	Kauno RATC	2025 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos	100,0			100,0	121,0
1.1.2. Vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (ypač maisto, tekstilės, statybinių, baldų, pakuočių, padangų, pavojingųjų atliekų) ir tinkamą tvarkymą, didelį dėmesį skiriant gyventojų rūšiavimo įgūdžiams tobulinti, įtraukiant ir 2.1.1, 2.2.1 bei 3.1.1 priemonėse numatytas temas	Kauno RATC, savivaldybė	2022-2026 m.	2021-2027 ESF, VR, Kauno RATC, VB, kitos lėšos	376,4		308,9	67,5	455,5
1.1.3. Didinti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, taikyti atsakomybę už savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimus	Savivaldybė, komunalinių atliekų vežėjai	2023-2027 m.	VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
1.1.4. Edukacijų ir laisvalaikio erdvės atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo tema įrengimas Kauno mieste	Kauno RATC	2024-2026m.	VR, Kauno RATC, SB, kitos lėšos	250,0			250,0	302,5
1.2. uždavinys. Stiprinti Raseinių rajono. savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse								
1.2.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, pažintinėse išvykose į kitų regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius	Savivaldybė	2022-2027 m.	SB, kitos lėšos					
1.2.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslumą)	Savivaldybė	2022-2027 m.	SB, kitos lėšos					
2 tikslas. Mažinti susidaranti komunalinių atliekų kiekį ir šiukšlinimą								
2.1. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą								
2.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo kampaniją apie maisto atliekų prevenciją, tinkamą rūšiavimą ir tvarkymą (1.1.2 priemonės dalis)	Kauno RATC, savivaldybė	2023-2027 m.	2021-2027 ESF, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	Žr. 1.1.2 priemonę				
2.1.2. Įgyvendinti taupaus maisto vartojimo iniciatyvas mokyklų, darželių, darboviečių valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą	Savivaldybė	2023–2027 m.	SB lėšos					
2.2. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidaranti komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą								

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
2.2.1. Organizuoti viešinimo kampaniją, ypatingai atkreipiant dėmesį į ilgalaikio vartojimo gaminius, tekstilę ir vienkartinius gaminius, skatinančią rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus, vengti vienkartinį plastikinių gaminių vartojimo (1.1.2 priemonės dalis)	Kauno RATC	2023–2027 m.	2021-2027 ESF, VR, Kauno RATC, VB, kitos lėšos	Žr. 1.1.2 priemonę				
2.2.2. Skatinti gyventojus saugiai pašalinti asbestinio šiferio ir kitas asbesto turinčias atliekas ir suteikti informaciją apie finansinę paramą namų ūkiuose susidarančių asbesto atliekų šalinimui	Savivaldybė	2022–2027 m.	SB, Kauno RATC, kitos lėšos					
2.3. uždavinys. Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą								
2.3.1. Plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) „Atiduotuvės“ tinklą, įrengiant esamose DGASA (Raseinių raj. sav. - 1 vnt.)	Kauno RATC	2023–2027 m.	2021-2027 ESF, VR, Kauno RATC, SB, kitos lėšos	10,0			10,0	12,1
2.3.2. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles) „Atiduotuvės“	Kauno RATC arba savivaldybė	2023–2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
2.3.3. Įrengti pakartotinio naudojimo daiktų eksponavimo ir realizavimo centrą (parduotuvėlę) Kauno mieste (1.1.2 priemonės dalis)	Kauno RATC	2023–2027 m.	VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos	Žr. 1.1.2 priemonę				

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
2.3.4. T eikiant mokamą daiktų/atliekų surinkimo iš namų ūkių paslaugą ir nuvežimą į DGASA ar „Atiduotuvę“, gerinti pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimo stotelių/ DGASA tinklo „Atiduotuvės“ paslaugų prieinamumą	Komunalinių atliekų vežėjai	2024–2027 m.	Privačios, kitos lėšos					
2.4 uždavinys. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles								
2.4.1. Organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose	Kauno RATC, savivaldybė	2023–2027 m.	SB, kitos lėšos					
2.4.2. Įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas	Savivaldybė	2023–2027 m.	SB, kitos lėšos					
2.4.3. Išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą	Savivaldybė	2023–2027 m.	SB, GI, kitos lėšos					
2.4.4. Siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	Savivaldybė	2023–2027 m.	SB, VB, kitos lėšos					
2.4.5. Organizuoti padangų ir kitų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą	Savivaldybė	2023 - 2027 m.	VB, SB, kitos lėšos					
3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius								
3.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis								

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
3.1.1. Skatinti namudinį kompostavimą žaliosioms ir (ar) maisto atliekoms, parengti ir platinti atliekų turėtojams maisto ir žaliųjų atliekų kompostavimo namų ūkio sąlygomis instrukciją (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje) (1.1.2 priemonės dalis)	Savivaldybė, Kauno RATC	2023-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos	Žr. 1.1.2 priemonę				
3.1.2. Plėtoti Raseinių rajono savivaldybės individualių namų gyventojų aprūpinimą namudinio kompostavimo dėžėmis/konteineriais, skirtais kompostuoti žaliąsias ir (ar) maisto atliekas; (Raseinių raj. sav. poreikis – 3000 vnt. žaliosioms atliekoms)	Savivaldybė, Kauno RATC	2023-2027 m.	SB, VB, VR, kitos lėšos	832,0		832,0		1 006,7
3.1.3. Atnaujinti bei papildyti rinkliavos/įmokos mokėtojų registrus informacija apie kompostuojančius namuose namų ūkius, jiems suteiktas priemones	Savivaldybė	2024-2027 m.	VR, kitos lėšos					
3.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtį								
3.2.1. Aprūpinti atliekų turėtojus maisto atliekų surinkimo priemonėmis	Savivaldybė, Kauno RATC	2022-2024m.	VB, SB, VR, kitos lėšos				-	-
3.2.2. Organizuoti maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo paslaugos teikimą gyventojams	Savivaldybė	2024–2027m.	VR lėšos					
3.2.3. Plėtoti žaliųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo apimtį (atliekų turėtojai konteineriais jau aprūpinti, papildomų konteinerių poreikis kol kas neplanuojamas)	Savivaldybė	2024–2027m.	VR lėšos				-	-

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
3.2.4. Vykdėti maisto atliekų ir žaliųjų atliekų rūšiavimo monitoringą ir kontrolę	Savivaldybė, Kauno RATC, komunalinių atliekų vežėjai	2024-2027 m.	VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos					
3.3. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtį								
3.3.1. Peržiūrėti ir pagal poreikį atnaujinti kontenerių aikštelių išdėstymo schemas Raseinių rajono savivaldybėje	Savivaldybė	2023 m.	VR, SB, kitos lėšos					
3.3.2. Užbaigti individualių namų aprūpinimą konteneriais pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą (Raseinių raj. sav. ateities poreikis mažoms gyvenvietėms ir vienkiamiams 2022 vnt. komplektų)	Savivaldybė, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	GI, kitos lėšos	**				**
3.3.3. Juridinius asmenis aprūpinti individualaus naudojimo arba kolektyvinio (bendro) naudojimo pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimo kontenerių komplektais (Raseinių raj. sav. poreikis – 500 vnt. komplektų)	Savivaldybė, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	GI, kitos lėšos	**				**
3.3.4. Parinkti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtos, priežiūros paslaugas teikiančius	Savivaldybė	2023 m.	VR, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
paslaugų teikėjus ir sudaryti su jais sutartis (ar pavedimus)								
3.3.5. Organizuoti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugos bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtos, priežiūros paslaugos teikimo administravimą	Savivaldybė	2023-2027 m.	GI, kitos lėšos					
3.4. uždavinys. Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas								
3.4.1. Parinkti vietas trūkstantį didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių Raseinių rajono savivaldybėje įrengimui, užtikrinant jų prieinamumą atliekų turėtojams	Savivaldybė	2023–2027 m.	SB, kitos lėšos					
3.4.2. Plėsti buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti konteinerių tinklą ir per DGASA) (<i>Raseinių raj. sav. poreikis – iki 50 vnt.</i>)	Savivaldybė, Kauno RATC	2022-2027 m.	2021-2027 ESF, VB, SB, VR, kitos lėšos	75,0			75,0	90,8
3.4.3. Vykdyti elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą	Kauno RATC	2022-2027 m.	GI, Kauno RATC, kitos lėšos					
3.4.4. Vykdyti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą	Kauno RATC	2022-2027 m.	GI, VR, privačios, Kauno RATC, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
3.4.5. Vykdyti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarantių statybos ir griovimo atliekų, didelių gabaritų, žaliųjų atliekų ir kt. atliekų) surinkimą DGASA	Kauno RATC	2022-2027 m.	VR, privačios lėšos, kitos lėšos					
3.4.6. Organizuoti atskirą didelių gabaritų atliekų bei buitroje susidarantių statybinių atliekų surinkimą apvažiavimo būdu, individualios atliekų išvežimo paslaugos pagal gyventojų užsakymą teikimą ir pan.	Savivaldybė/	2022-2027 m.	VR, privačios lėšos, kitos lėšos					
3.4.7. Peržiūrėti DGASA kainodarą ir organizuoti mokamą atliekų, viršijančių nustatytus nemokamus kiekius, priėmimą iš gyventojų bei juridinių asmenų bent vienoje DGASA kiekvienoje Kauno regiono savivaldybėje	Kauno RATC	2023-2027 m.	Privačios lėšos					
3.5. uždavinys. Vystyti buitroje susidarantių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas								
3.5.1. Parengti ir su Kauno regiono savivaldybėmis suderinti buitroje susidarantių pavojingųjų atliekų rūšiavimo vadovą gyventojams	Kauno RATC	2024 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
3.5.2. Organizuoti buitroje susidarantių pavojingųjų atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (nemokamą apvažiuojamąjį surinkimą ne rečiau kaip 4 kartus per metus, mokamą individualią atliekų išvežimo paslaugą pagal gyventojų užsakymą, ir kt.)	Savivaldybė	2025-2027 m.	VR, privačios lėšos, kitos lėšos					
3.5.3. Plėsti buitroje susidarantių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti surinkimą per DGASA)	Kauno RATC, Savivaldybė	2022-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą								
4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą								

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
4.1.1. Visiems atliekų turėtojams teikti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, atitinkančią minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato Aplinkos ministerija	Savivaldybė, Kauno RATC	2022-2027 m.	VR, GI lėšos					
4.1.2. Nustatyti vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius, atsižvelgiant į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą regioninę kainą	Savivaldybė	2023-2027 m.	VR lėšos					
4.2. uždavinys. Plėtoti Raseinių rajono savivaldybės ir Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą								
4.2.1. Įgyvendinti regioninių (visų Kauno regiono savivaldybių) maisto atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo Kauno RATC projektą pagal pasirinktą parengtos galimybių studijos scenarijų	Kauno RATC	2024 m.	2021-2027 ESF, VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos	9 700,0		9700,0		11737,0
4.2.2. Įrengti papildomas (trūkstamas) 2 DGASA savivaldybės parinktose vietose	Kauno RATC	2027 m.	2021-2027 ESF, VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos	2 995,3		2 995,3	-	3 624,3
4.2.3. Esant finansavimo galimybėms, įrengti papildomą (trūkstamą) ŽAKA savivaldybės parinktoje vietoje	Kauno RATC	2024-2026 m.	2021-2027 ESF, VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos	2 000,0		2 000,0		2 420,0
4.2.4. Įrengti didelių gabaritų, statybinių ir kt. atliekų apdorojimo aikštes bei deginti skirtų ir mišrių komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikštes Lapių k., Kauno r. ir Zabieliškio k., Kėdainių r.	Kauno RATC	2023- 2025 m.	Kauno RATC, VR, kitos lėšos	1 000,0			1 000,0	1 210,0
4.2.5. Įdiegti Zabieliškio sąvartyno filtrato valymo įrenginius	Kauno RATC	2022 m.	Kauno RATC, VR, kitos lėšos	200,0			200,0	242,0

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
4.2.6. Atlikti galimybių studiją dėl regioninių įrenginių (MBA, MAR, maisto atliekų perdirbimo ir kt.) ir komunalinių atliekų tvarkymo veiklos optimizavimo po 2027 m.	Kauno RATC	2024-2025 m.	Kauno RATC, kitos lėšos	80,0			80,0	96,8
4.2.7. Modernizuoti Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginius, pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą	Kauno RATC	2025-2027 m.	VB, SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	24 000,0		24 000,0		29 040,0
4.2.8. Dalinai uždengti Zabieliškio regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno Zabieliškio k., Kėdainių r. užpildytas atliekų sekcijas (šonus), uždengimui panaudojant pelenus, statybines atliekas ir kt. medžiagas	Kauno RATC	2027 m.	Kauno RATC, VR, kitos lėšos	2 500,0			2 500,0	3 025,0
4.3. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę ir Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai								
4.3.1. Eksploatuoti Lapių regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną ir Zabieliškio regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną, kaupti lėšas jų uždarymui	Kauno RATC	2022-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.2. Vykdyti uždarytų sąvartynų priežiūrą po uždarymo	Kauno RATC	2022-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.3. Eksploatuoti regionines DGASA	Kauno RATC	2022-2027 m.	VR, Kauno RATC, GI, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
4.3.4. Eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles	Kauno RATC	2022-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.5. Eksploatuoti regioninius mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius Kaune(Kauno MBA) ir Zabieliškio k., Kėdainių r. (Zabieliškio MAR)	Kauno RATC	2022-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.6. Eksploatuoti maisto atliekų apdorojimo įrenginius	Kauno RATC	2024-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.7. Eksploatuoti didelių gabaritų, statybinių ir kitų atliekų apdorojimo, laikymo ir terminuoto laikymo aikšteles Lapių k., Kauno r. ir Zabieliškio k., Kėdainių r.	Kauno RATC	2025-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.8. Valdėti kvapų bei kietųjų dalelių emisijas ir diegti kvapus bei kietąsias daleles mažinančias priemones atliekų tvarkymo įrenginiuose	Kauno RATC	2022-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.9. Eksploatuoti atliekų perkrovimo stotį	Kauno RATC	2022-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.4. uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą								
4.4.1. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų sudėties tyrimus	Kauno RATC	2022-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos	
4.4.2. Vykdyti surinktų ir perduotų tvarkyti komunalinių atliekų, įskaitant ir surinktas atliekas per papildančias atliekų surinkimo sistemas, apskaitą	Savivaldybė, Kauno RATC	2022-2027 m.	VR, Kauno RATC, kitos lėšos					
Iš viso:				44 118,7	-	39 836,2	4 282,5	53 383,6
<i>Visuomenės švietimui ir įtraukimui Kauno regiono mastu***</i>				726,4	-	308,9	417,5	879,0
<i>Rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros ir kompostavimo namų sąlygomis plėtrai</i>				3 912,3	-	3 827,3	85,0	4 733,9
<i>Atliekų tvarkymo įrenginių, infrastruktūros plėtrai, atnaujinimui</i>				39 480,0	-	35 700,0	3 780,0	47 770,8
Iš viso tik Raseinių rajono sav. priemonės:				5 912,3	-	5 827,3	85,0	7 153,9
Iš viso Kauno regioninės ar kelių savivaldybių (bendros) priemonės:				38 206,4	-	34 008,9	4 197,5	46 229,8

* Finansavimo šaltinių trumpiniai:

2014-2020 ESF – 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų lėšos,

2021-2027 ESF – 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų lėšos,

GI – gamintojų ir importuotojų lėšos,

Kauno RATC – Kauno RATC lėšos,

SB – Raseinių rajono savivaldybės biudžeto lėšos,

VB – valstybės biudžeto lėšos,

VR – vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lėšos.

** - lėšų poreikis nenumatomas, infrastruktūra bus įrengiama pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijų lėšomis.

*** - visiems visuomenės švietimo projektams iki 2027 m. planuojamas lėšų poreikis Kauno regiono mastu – 726,4 tūkst. Eur be PVM (879,0 tūkst. Eur su PVM).

Atsižvelgiant į 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programoje numatytus veiksmus – didinti komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo pajėgumus bei plėtoti atliekų paruošimo perdirbti ir perdirbimo pajėgumus, planuojama, kad dalis *Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane* numatytų priemonių galės būti dalinai finansuojamos 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir (ar) valstybės biudžeto lėšomis.

Regioninė pažangos priemonė 02-001-06-10-01 (RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“. Planuojama, kad iš šios pažangos priemonės bus finansuojama DGASA tinklo bei atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių „Atiduotuvė“) tinklo plėtra, taip pat regioninė visuomenės informavimo kampanija. Raseinių rajono savivaldybės indėlis pažangos priemonėje bus suplanuotas bei rezultato rodikliai įvertinti, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonės aprašą ir Kauno regionui parengus pažangos priemonę.

Pažangos priemonė 02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“. Planuojama, kad iš šios pažangos priemonės bus finansuojami biologinių atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo ar plėtros projektai bei Kauno MBA įrenginių modernizavimo projektai:

Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė	Komunalinių atliekų perdirbimo pajėgumai, t/m	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur (be PVM)	Preliminarus rezultato rodiklis⁶
4.2.1. Įgyvendinti regioninių (visų Kauno regiono savivaldybių) maisto atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo Kauno RATC projektą pagal pasirinktą parengtos galimybių studijos scenarijų	15 000 t/m	9 700,0	5 000
4.2.3. Esant finansavimo galimybėms, įrengti papildomą (trūkstamą) ŽAKA savivaldybės parinktoje vietoje	2 400 t/m	2 000,0	1 200
4.2.7. Modernizuoti Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginius, pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą	220 000 t/m paruošimo perdirbti pajėgumai	24 000,0	16 000

⁶ Rezultato rodiklis bus tikslinamas, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonės aprašą. Rodiklis turi būti tikslinamas ir atsižvelgiant į tai, kurios konkrečiai komunalinių atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo priemonės bus planuojamos įgyvendinti Kauno regione.

3.2 Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai

Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

1. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonės, pateiktos 44 lentelėje;
2. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano* komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (užpildoma 45 lentelė):

45 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas

VAPTP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys							
260.1-260.2	Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Raseinių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)	Siektina reikšmė	56%	60%	63%	65%	59%
		Faktinė reikšmė	...	...	...	...	...
260.3	Planuojamas šalinti Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)	Siektina reikšmė	11%	8%	6%	5%	4%
		Faktinė reikšmė	...	...	...	...	...
Rūšiuojamojo surinkimo kiekybinės užduotys savivaldybėms/regionui							
261.1	Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Raseinių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)	Siektina reikšmė	60%	65%	70%	75%	80%
		Faktinė reikšmė	...	...	...	...	...
261.2	Namų ūkių aprūpinimas biologinių atliekų surinkimo priemonėmis bei kompostavimo susidarymo vietoje priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, tame tarpe:						
	Žaliųjų atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	Faktinė reikšmė		...	...	...	...
	Maisto atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	Faktinė reikšmė		...	...	...	...
	Žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	Faktinė reikšmė		...	...	...	...
	Maisto atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	Faktinė reikšmė		...	...	...	...
261.5	Gyventojų aprūpinimas surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti, vnt.	Faktinė reikšmė			...	...	...
261.7.5	Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km	Siektina reikšmė	2	2	2	2	4
		Faktinė reikšmė					...

VAPT punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
	atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų						
263.3.	plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą;	<i>Siektina reikšmė</i>	1	1	2	2	4
		<i>Faktinė reikšmė</i>					...

**Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų išvadų
dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano**
(rengiamo plano ar programos pavadinimas)

ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos įvertinimo pažyma

Eil. Nr.	Institucijos, teikusios išvadas, pavadinimas ir adresas	Pasiūlymai	Motyvuotas išvadų įvertinimas
1	2	3	4
1.	Radviliškio rajono savivaldybės administracija Aušros a. 10, Radviliškis 2023-07-27 raštas Nr. S-2012 (8.24) „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento derinimo“	Radviliškio rajono savivaldybės administracija, vadovaudamasi Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467, nuostatomis, susipažino su UAB „Ekokonsultacijos“ parengtu Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto SPAV ataskaitos dokumentu, derina jį be pastabų.	-
2.	Tauragės rajono savivaldybės administracija Respublikos g. 2, Tauragė 2023-07-27 raštas Nr. 19-2689 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento derinimo“	Informuojame, kad 2023 liepos 26 d. Tauragės rajono savivaldybės administracija iš UAB „Ekokonsultacijos“ gavo raštą Nr. 18-2428 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento derinimo“. Išnagrinėjus UAB „Ekokonsultacijos“ parengtus Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumentus, Tauragės rajono savivaldybės administracija pastabų ir pasiūlymų neturi.	-
3.	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos Kauno teritorinis skyrius Rotušės a. 29, Kaunas 2023-07-28 raštas Nr. (9.38-K E)2K-2382 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano	Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritorinis skyrius (toliau – KPD Kauno teritorinis skyrius) gavo Jūsų prašymą išnagrinėti Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto (toliau – Plano projektas) strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau - SPAV) ataskaitą ir raštu pateikti išvadas apie šio Plano projektą ir SPAV ataskaitą. Atsižvelgiant į tai, kad kultūros paveldo objektų teritorijose ar apsaugos zonose atliekų tvarkymo įrenginių statyba neplanuojama, tiesioginio neigiamo poveikio nekilnojamosioms kultūros vertybėms nenumatoma, KPD Kauno teritorinis	-

	projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento derinimo“	skyrius pritaria Plano projektui ir Plano projekto SPAV ataskaitai.	
4.	Raseinių rajono savivaldybės administracija V. Kudirkos g. 5, Raseiniai 2023-08-01 raštas Nr. (5.20 K) R5-3300 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento derinimo“	Raseinių rajono savivaldybės administracija (toliau – Administracija), atsakydama į UAB „Ekokonsultacijos“ 2023 m. liepos 25 d. raštą Nr. D-23-84 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021 – 2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento derinimo“ informuoja, kad susipažino su pateiktais dokumentais ir pastabų jiems neturi.	-
5.	Kėdainių rajono savivaldybės administracija J. Basanavičiaus g.36, Kėdainiai 2023-08-02 raštas Nr. AS-2784 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento derinimo“	Kėdainių rajono savivaldybės administracija 2023 m. liepos 25 d. gavo Jūsų raštą „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento derinimo“. Informuojame, kad išnagrinėjome Jūsų pateiktą dokumentą – pastabų neturime.	-
6.	Aplinkos apsaugos agentūra A.Juozapavičiaus g. 9, Vilnius 2023-08-03 raštas Nr. (30-4)-A4E-8050 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos ir plano projekto“	Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – Agentūra) pagal kompetenciją išnagrinėjo Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitą (toliau – Ataskaita) ir plano projektą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr.1467 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 28 punktu, pastabų neturime, Ataskaitai bei plano projektui pritariame.	-
7.	Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamentas	Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitai pritariame.	-

	K. Petrausko g. 24, Kaunas 2023-08-04 raštas Nr. (2-25 14.3.10 Mr)2-36438 „Dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumentų vertinimo ir išvados pateikimo“		
8.	Kauno rajono savivaldybės meras Savanorių pr. 371, Kaunas 2023-08-08 raštas Nr. MSD-408 „Dėl dokumentų derinimo“	Informuojame, kad UAB „Ekokonsultacijos“ parengtiems, Kauno rajono savivaldybėje 2023 m. liepos 26 d. gautiems dokumentams – Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektui ir nurodyto plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitai – pastabų neturime ir pritariame.	-
9.	Jurbarko rajono savivaldybės administracija Dariaus ir Girėno g. 96, Jurbarkas 2023-08-17 raštas Nr. R4-16-1439 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento derinimo“	Informuojame, kad Jurbarko rajono savivaldybė susipažino su UAB „Ekokonsultacijos“ specialistų parengta Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ataskaita (toliau – Ataskaita). Vadovaudamiesi Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467, 28 punktu, pritariame šiai Ataskaitai	-
10.	Kelmės rajono savivaldybės administracija Vytauto Didžiojo g. 58, Kelmė 2023-08-17 raštas Nr. (7.16. E) S-2300 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento derinimo“	Informuojame, kad Kelmės rajono savivaldybės administracija pastabų ir pasiūlymų dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento neturi.	-
11.	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos Antakalnio g. 25, Vilnius	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos pagal kompetenciją Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų (toliau – Saugomos teritorijos) ir jose saugomų gamtos vertybių aspektu išnagrinėjo pateiktą Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir	-

	2023-08-29 raštas Nr. V3-1595 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos derinimo“	tvarkymo 2021–2027 m. plano (toliau – Planas) strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau – SPAV) ataskaitą ir plano projektą. Planas rengiamas, siekiant užtikrinti, kad viešojo komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus. Įvertinę pateiktą informaciją, manome, kad Planas neturės reikšmingų neigiamų pasekmių biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui ar kitoms gamtos vertybėms Saugomose teritorijose. Todėl šiuo atžvilgiu pritariame SPAV ataskaitai, jos kokybei bei siūlomos alternatyvos pagrindų parengtam Plano projektui.
--	---	--

PRIDEDAMA: Subjektų raštai dėl Raseinių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos dokumento derinimo.

Plano rengimo organizatorius

Direktorius

Laurynas Virbickas

(vardas, pavardė, pareigos, parašas, data)